

СИНЕРГОН ХОЛДИНГ АД

КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

31 ДЕКЕМВРИ 2017 Г.

СЪДЪРЖАНИЕ

	Стр.
Консолидиран счетоводен баланс	3
Консолидиран отчет за всеобхватния доход	4
Консолидиран отчет за собствения капитал	5
Консолидиран отчет за паричните потоци	6
Приложения към консолидирания финансов отчет	7 - 56

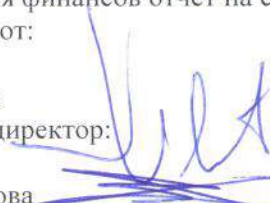
СИНЕРГОН ХОЛДИНГ АД
КОНСОЛИДИРАН СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2017 г.

(Всички суми са в хил. лева)

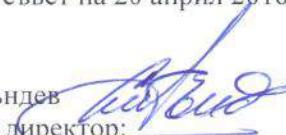
	Прил.	2017 г.	2016 г.
Активи			
Нетекущи активи			
Имоти, машини и съоръжения	4	246 909	247 027
Дълготрайни нематериални активи	5	333	349
Инвестиционни имоти	6	40 327	44 117
Инвестиции в асоциирани и други предприятия	7,8	792	1 552
Търговски и други вземания	10	225	1 113
Активи от отсрочени данъци	21	2 043	1 353
Общо нетекущи активи		290 629	295 511
Текущи активи			
Материални запаси	9	50 434	47 299
Търговски и други вземания	10	23 154	22 365
Инвестиции държани до падеж	11	5	5
Парични средства и парични еквиваленти	12	6 664	9 058
Общо текущи активи		80 257	78 727
Общо активи		370 886	374 238
Собствен капитал и пасиви			
Капитал отнасящ се до притежателите на собствения капитал на предприятието майка			
Регистриран капитал	13	18 359	18 359
Резерви	14	94 165	93 582
Неразпределена печалба	15	118 867	127 257
		231 391	239 198
Неконтролиращо участие		32 070	33 647
Общо собствен капитал		263 461	272 845
Пасиви			
Нетекущи пасиви			
Задължения за заеми, финансов лизинг и други	17	21 181	23 971
Отсрочени данъчни пасиви	21	10 056	10 329
Задължения за компенсации при пенсиониране	20	691	608
Други пасиви	18	190	197
Общо нетекущи пасиви		32 118	35 105
Текущи пасиви			
Задължения за заеми и финансов лизинг	17	46 198	40 330
Търговски и други задължения	19	29 109	25 958
Общо текущи пасиви		75 307	66 288
Общо пасиви		107 425	101 393
Общо собствен капитал и пасиви		370 886	374 238

Консолидирания финансов отчет на страница 3-56 е одобрен от Управителния съвет на 20 април 2018 г. и е подписан от:

Марин Стоянов
 Изпълнителен директор:

Стефан Гъндев
 Финансов директор:

Даринка Игнатова
 Регистриран одитор, отговорен за одита

СИНЕРГОН ХОЛДИНГ АД
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД ЗА 2017 г.

(Всички суми са в хил. лева)	Приложение	2017 г.	2016 г.
Приходи от продажби	22,23	277 984	256 969
Балансова стойност на продажбите		(214 818)	(199 104)
Промяна в запасите от готова продукция и незавършено производство		(132)	78
Разходи за материали	24	(13 639)	(13 917)
Разходи за външни услуги	25	(17 072)	(13 450)
Разходи за амортизация	4,5	(10 707)	(9 984)
Разходи за персонала	26	(26 318)	(23 037)
Промяна в стойността на инвестиционните имоти	6	116	30
Печалба от продажба на имоти, машини и съоръжения		1 316	3 043
Други (разходи) / приходи за дейността, нетно	27	(4 413)	(4 714)
Печалба(загуба) от оперативна дейност		(7 683)	(4 086)
Финансови приходи	28	29	2 445
Финансови разходи	29	(3 266)	(3 603)
Финансови приходи / (разходи), нетно		(3 237)	(1 158)
Загуба от асоциирани предприятия		(365)	(308)
Загуба преди данъци		(11 285)	(5 552)
Икономия (Разход) от/за данъци	30	1 111	130
Загуба за годината от продължаващи дейности		(10 174)	(5 422)
Загуба от преустановена дейност, нето от данъци		(3)	(10)
Загуба за годината		(10 177)	(5 432)
Друг всеобхватен доход			
<i>Статии, които няма да бъдат в следствие прекласифицирани в печалбата или загубата:</i>			
Печалба от преценка на ИМС		1 504	1 501
Данък върху доходи, свързани с посочените статии		(148)	(148)
<i>Статии, които могат да бъдат в следствие Рекласифицирани в печалбата и загубата:</i>			
Дял в резерв от преизчисление на валутни отчети на асоциирано предприятие		(389)	
Друг всеобхватен доход, нето		967	1 353
Общ всеобхватен доход		(9 210)	(4 079)
(Загуба)/печалба отнасяща се към :			
Собствениците на предприятието - майка		(8 870)	(5 420)
Неконтролиращото участие		(1 307)	(12)
Общ всеобхватен доход отнасяща се към:			
Собствениците на предприятието майка		(8 028)	(4 066)
Неконтролиращото участие		(1 182)	(13)

Основна нетна загуба и нетна загуба с намалена стойност на акция (лева на акция)

16 (0,48) (0,22)

Консолидирания финансов отчет на страница 3 – 56 е одобрен от Управителния съвет на 20 април 2018 г. и е подписан от:

Марин Стоянов
Изпълнителен директор:

Стефан Гъндев
Финансов директор:

Даринка Игнатова
Регистриран одитор, отговорен за одита

СИНЕРГОН ХОЛДИНГ АД
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ ЗА 2017 г.

(Всички суми са в хил. лева)

	Прил	Основен капитал	Премия резерв	Законови резерви	Процентен резерв	Неразпределена печалба	Неконтролни дялове	Всичко
1 януари 2016 г.		18 359	30 590	5 177	55 298	132 484	32 755	274 663
Промени в собствения капитал през 2016 г.								
Загуба за годината						(5 420)	(12)	(5 432)
Други компоненти на всеобхватен доход, нето от данъци	14				1 353			1 353
Общ всеобхватен доход за годината					1 353	(5 420)	(12)	(4 079)
Прехвърляне на резерви			(17)	58		(329)	149	(139)
Прехвърляне към неразпределената печалба	14			(3)	(901)	904		-
31 декември 2016 г.		18 359	30 283	5 232	58 067	127 257	33 647	272 845

Промени в собствения капитал през 2017 г.

Загуба за годината						(8 870)	(1 307)	(10 177)
Други компоненти на всеобхватен доход, нето от данъци	7,14				1 356	(389)		967
Общ всеобхватен доход за годината					1 356	(9 259)	(1 307)	(9 210)
Прехвърляне на резерви					(773)	869	(270)	96
Прехвърляне към неразпределената печалба	14				58 650	118 867	32 070	263 461
31 декември 2017 г.		18 359	30 283	5 232	58 650	118 867	32 070	263 461

Консолидирания финансов отчет на страница 3 – 56 е одобрен от Управителния съвет на 20 април 2018 г. и е подписан от:

Марин Стоянов

Изпълнителен директор:

Стефан Гъндев

Финансов директор:

Даринка Игнатова

Регистриран одитор, отговорен за одита

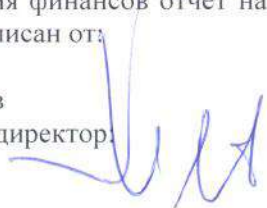
СИНЕРГОН ХОЛДИНГ АД
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ ЗА 2017 г.

(всички суми са в хил. лв.)

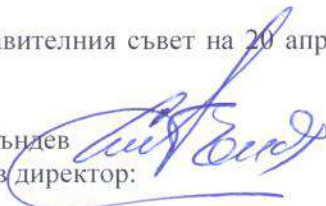
	Прил.	2017 г.	2016 г.
Парични потоци от оперативна дейност			
Постъпления от клиенти		323 683	297 067
Плащания на доставчици		(260 510)	(221 890)
Плащания на персонала		(25 963)	(22 205)
Получени лихви		57	74
Платени лихви		(2 856)	(3 590)
Платен корпоративен данък		(127)	(632)
Платени други данъци		(35 586)	(40 582)
Други		(493)	(223)
Нетни парични потоци от оперативна дейност		(1 795)	8 019
Парични потоци от инвестиционна дейност			
Плащания за покупка на имоти, машини и съоръжения		(5 553)	(9 889)
Постъпления от продажба на имоти, машини и съоръжения		3 718	5 841
Постъпления от продажба на инвестиции		1 738	1 065
Възстановени предоставени заеми		179	1 100
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност		82	(1 883)
Парични потоци от финансова дейност			
Получени заеми		143 133	142 342
Платени заеми и задължения по финансов лизинг		(143 768)	(147 398)
Други постъпления		46	46
Нетен паричен поток от финансова дейност		(681)	(5 010)
		(2 394)	1 126
(Намаление) / увеличение на парите и паричните еквиваленти през периода			
Пари и парични еквиваленти :			
В началото на периода		9 058	7 932
В края на периода	12	6 664	9 058

Консолидирания финансов отчет на страница 3 – 56 е одобрен от Управителния съвет на 20 април 2018 г. и е подписан от:

Марин Стоянов
Изпълнителен директор

Стефан Гъндев
Финансов директор:

Даринка Игнатова
Регистриран одитор, отговорен за одита

1 Резюме на дейността и прилаганата счетоводна политика**1 Резюме на дейността**

Синергон Холдинг (“Дружеството - майка”) е акционерно дружество, чиито акции се търгуват на „Българска фондова борса-София” АД на сегмент акции “Standard”.

Дружеството е регистрирано в Република България и е вписано в Агенция по вписванията – Търговски регистър с ЕИК 121228499 със седалище и адрес на управление: България, гр.София, община София, район Средец, ул."Солунска"№2 .

Дружеството основно оперира като компания - майка на Група от дружества и основната му дейност се състои в придобиване, управление и продажба на акции и финансиране на дейността на дъщерните дружества .

Дружеството - майка има инвестиции в 26 дъщерни дружества, в т.ч. пряко участие в 21 от дружествата и непряко в 5 дружества.

Основната дейност на Синергон Холдинг АД и неговите дъщерни дружества („Групата”) е разнообразна като включва следните дейности: търговия на едро и дребно, хотелиерство, строителство, производство на индустриални и химически продукти.

Структурата на акционерния капитал на Дружеството – майка е следната:

- Омега Би Ди Холдинг АД – 41,93% ;
- Ераст ЕООД – 8,05%
- Други юридически и физически лица – 50,02%.

2 Счетоводна политика

По-долу следва описание на счетоводната политика, прилагана при изготвяне на консолидирания финансов отчет. Политиката е била последователно прилагана за всички представени години, освен ако изрично не е упоменато друго.

2.1 База за изготвяне на финансовия отчет

Консолидирания финансовият отчет е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2017 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение-счетоводна база, еднаква с рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1. т.8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти”(МСС).

За текущата финансова година Групата е приела всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от СМСС и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за нейната дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2017 г., не са настъпили промени в счетоводната политика на дружеството, освен някои нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до други промени - в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

Новите и променените стандарти включват:

2.1 База за изготвяне на финансовия отчет (продължение)

- МСС 12 (променен) Данъци върху дохода (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2017 г. – приет от ЕК) - признаването на отсрочени данъчни активи за нереализирани загуби. Тази промяна пояснява отсрочените данъци при случаите, когато актив се оценява по справедлива стойност и оценката по справедлива стойност е по-ниска от данъчната база. Уточнението включва: а) временни разлики възникват независимо дали балансовата стойност на актива е по-ниска от данъчната му основа; б) съответното предприятие би трябвало да прецени при определянето на своите бъдещи данъчни печалби дали би могло да приспада по-голяма сума от балансовата стойност на актива или не; в) ако според данъчното законодателство има ограничения за използването на данъчни печалби, срещу които може да се възстановяват определени отсрочени данъчни активи, то прегледът и оценката на възстановяването на отсрочените данъчни активи трябва да бъде направена в комбинация с останалите отсрочени данъчни активи от същия вид; и г) намаленията за данъчни цели, в резултат от обратното проявление на отсрочени данъчни активи, се изключват от прогнозата на бъдещите данъчни печалби, използвани за оценка на възстановимостта на тези активи.

- МСС 7 (променен) Отчет за паричните потоци - относно инициатива за оповестявания (в сила за годишни периоди от 01.01.2017 г. – приет от ЕК). Промяната е насочена към потребителите на финансовите отчети, които да могат да подобрят разбирането си за ликвидността и финансовите операции на дружеството. Промяната изисква допълнителното оповестяване и пояснения да бъдат направени относно промените в пасивите на дружеството във връзка с промени от финансиращата дейност в резултат на операции, водещи до промени в паричните потоци или от промени в резултат на непарични трансакции като придобивания и освобождавания, начислявания на лихви, ефекти от курсови разлики, промени в справедливите стойности, и други подобни.

- МСФО 10 (променен) Консолидирани финансови отчети и МСС 28 (променен) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - относно продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие. С тази промяна основно се пояснява, че при трансакциите, които по съдържание са продажба или вноска на съвкупност от активи, но не са цялостен бизнес – печалбата или загубата се признава частично само до размера на дела на несвързаните инвеститори, а в случаите, когато трансакциите по същество са продажба или вноска на активи, които са бизнес по смисъла на МСФО 3 – печалбата или загубата се признава изцяло.

Към датата на издаване за одобряване на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2017 г., няколко нови стандарти и разяснения, както и променени стандарти и разяснения, които не са били приети за поранно приложение от дружеството. От тях ръководството е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети на дружеството за следващи периоди, а именно:

2.1 База за изготвяне на финансовия отчет (продължение)

- МСФО 9 Финансови инструменти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - приет от ЕК). Нов стандарт, който ще замести изцяло МСС 39. МСФО 9 въвежда изискване класификацията на финансовите активи да бъде правена на база бизнес модела на предприятието за тяхното управление и на характеристиките на договорените парични потоци на съответните активи. Определя само две основни категории оценки – по амортизирана и по справедлива стойност. Новите правила ще доведат до промени основно в отчитането на финансови активи като дългови инструменти и на финансови пасиви приети за отчитане по справедлива стойност през текущите печалби и загуби (за кредитния риск). Особеност при класификацията и на оценъчния модел за финансовите активи по справедлива стойност е добавената категория – с оценка по справедлива стойност през другия всеобхватен доход (за някои дългови и капиталови инструменти). Промяната в методологията на определяне на обезценката – промяната предлага приложение на модела на „очаквана загуба“. Съгласно този модел всички очаквани загуби на един амортизируем финансов инструмент (актив) се признават на три етапа, в зависимост от промяната на кредитното му качество, а не само при настъпване на събитие, както е в сегашния модел по МСС 39. Трите етапа са: при първоначалното признаване на финансовия актив – обезценка за 12-месечен период или за целия живот на актива; и съответно – при настъпването на фактическа обезценка. Те определят и как да се измерват загубите от обезценка и съответно прилагането на ефективния лихвен процент. Обезценката на дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през другия всеобхватен доход, се определя и измерва като се прилага същата методология както при финансовите активи по амортизирана стойност. Ръководството е направило проучване и е определило, че промените на новия стандарт не оказват влияние върху счетоводната политика и върху стойностите и класификацията на активите, пасивите, операциите и резултатите на дружеството по отношение на финансовите активи и пасиви.

- МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания – относно облекчението за преизчислението на сравнителни периоди и свързаните с тях оповестявания при прилагането на МСФО 9 (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. - приет от ЕК). Тази промяна е свързана с въвеждане на облекчение относно необходимостта от преизчисление на сравнителните финансови отчети и възможността за предоставяне на модифицирани оповестявания при преминаването от МСС 39 към МСФО 9. Към датата на прилагане на стандарта от дружеството и дали то избира опцията да преизчисли предходни периоди. Ръководството е избрало да приложи модифицирано ретроспективно приложение за първи път на МСФО 9 и да не преизчислява сравнителните данни.

- МСФО 10 (променен) – Консолидирани финансови отчети и МСС28 (променен) – Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – относно продажби или апорт на активи между инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия (с отложено ефективна дата на влизане в сила, подлежаща на определяне от СМСС). Тези промени са насочени към решаването на счетоводното третиране на продажбите или апортите на активи между инвеститор и негови асоциирани или съвместни предприятия. Те потвърждават, че счетоводното третиране зависи дали немонетарните активи, които са продадени или апортирани, съставляват „бизнес“ или не по смисъл на МСФО3. Когато немонетарните активи представляват „бизнес“ инвеститорът признава изцяло печалбата или загубата от продажбата или апорта.

2.1 База за изготвяне на финансовия отчет (продължение)

МСФО 10 (променен) – Консолидирани финансови отчети и МСС28 (продължение)
Ако тези активи не отговарят на определението за „бизнес“ печалбата или загубата, която се признава от инвеститора е до процент, съответстващ на дела на другите инвеститори в асоциираното или съвместното предприятие. Тези промени ще се прилагат перспективно. СММС отложи началната дата на приложение на тези промени за неопределено време.

- МСС 28 (променен) – Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – относно дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. – не е приет от ЕК). Тази промяна уточнява, че предприятието следва да прилага МСФО 9, включително изискванията за обезценка, относно участията в асоциирани или съвместни предприятия, които формират нетната инвестиция с тези дружества, и за които не се прилага отчитането по метода на собствения капитал. Промяна в намеренията или плановете на ръководството не се считат за доказателство за промяна.

Допълнително, за посочените по-долу нови стандарти, променени стандарти и приети тълкувания, които са издадени, но все още не са в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2017 г., ръководството е преценило, че следните не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и финансовите отчети на дружеството:

- МСФО 15 Приходи по договори с клиенти (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – приет от ЕК). Този стандарт е изцяло нов стандарт. Той въвежда цялостен комплекс от принципи, правила и подходи за признаването, отчитането и оповестяването на информацията относно вида, сумата, периода и несигурностите във връзка с приходите и паричните потоци, произхождащи от договори с контрагенти. Стандартът ще замени действащите до този момент стандарти, свързани с признаването на приходи, основно МСС 18 и МСС 11 и свързаните с тях тълкувания. Водещият принцип на новия стандарт е в създаването на модел от стъпки, чрез който определянето на параметрите и времето на прихода са съизмерими спрямо задължението на всяка от страните по сделката помежду им. Ключовите компоненти са: а) договори с клиенти с търговска същност и оценка на вероятността за събиране на договорените суми от страна на предприятието съгласно условията на дадения договор; б) идентифициране на отделните задължения за изпълнение по договора за стоки или услуги – отграничаемост от останалите поети ангажименти по договора, от които клиентът би черпил изгоди; в) определяне на цена на сделката – сумата, която предприятието очаква, че има право да получи срещу прехвърлянето на съответната стока или услуга към клиента – особено внимание се отделя на променливия компонент в цената, финансовия компонент, както и на компонента, получаван в натура; г) разпределение на цената на операцията между отделните задължения за изпълнение по договора – обичайно на база самостоятелната (индивидуалната) продажна цена на всеки компонент; и д) моментът или периодът на признаване на прихода – при успешното изпълнение на задължение по договора чрез трансфериране на контрола върху обещаната стока или услуга, било то в даден момент или за определен период във времето. Направени са пояснения (а) за идентифициране на задълженията за изпълнение на базата на конкретни обещания за доставката на стоки или услуги, (б) за идентифициране дали дружество е принципал или агент при предоставянето на стоки или услуги, и (в) при трансфера на лицензии.

2.1 База за изготвяне на финансовия отчет (продължение)

МСФО 15 Приходи по договори с клиенти (продължение)

Въвеждането на този стандарт може да доведе до по-съществени промени: а) при комплексни договори, с обвързани продажби на стоки и услуги – ще е необходимо ясно разграничаване между стоките и услугите на всеки компонент и условие по договора; б) вероятност за промяна на момента на признаване на продажбата; в) увеличаване на оповестяванията; и г) въвеждане на допълнителни правила за признаването на приходи от определен тип договори – лицензии; консигнации; еднократно събирани предварителни такси; гаранции и др. под. Стандартът допуска както пълно ретроспективно приложение, така и модифицирано ретроспективно приложение, от началото на текущия отчетен период, с определени оповестявания за предходните периоди.

- МСФО 16 Лизинги (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. – приет от ЕК). Този стандарт е с изцяло променена концепция.) Водещият принцип на новия стандарт е въвеждането на еднотипен модел на счетоводно балансово третиране на лизинга при лизингополучателите – за всички лизингови договори с продължителност от повече от 12 месеца ще се признава актив под формата на „право на ползване”, който ще се амортизира за периода на договора, и респективно, ще се отчита финансов пасив за задължението по тези договори. Това е и съществената промяна спрямо текущата отчетна практика. За краткосрочни или на много ниска цена лизинги се допуска изключение и запазване на досегашната практика; б) При лизингодателите няма да има съществени промени и те ще продължат да отчитат лизингите по подобие на стария стандарт МСС 17 – като оперативни и финансови. Доколкото новият стандарт дава поцялостна концепция, следва да се направи и от тяхна страна един по-подробен анализ на условията на договорите и е възможно и при тях (лизингодателите) да настъпят основания за рекласификация на определени лизингови сделки. Новият стандарт изисква разширяване на оповестяванията.

- МСС 40 (променен) – Инвестиционни имоти – относно трансфери на инвестиционни имоти (в сила за годишни периоди от 01.07.2018 г. – не е приет от ЕК). Тази промяна е свързана с предоставяне на допълнително пояснение относно условията и критериите, които допускат трансфер на имоти, вкл. такива в процес на изграждане и/или реконструкция и преустройство, към и от категория „инвестиционни имоти”. Такива трансфери са допустими, само когато са изпълнени или респ. когато вече не са изпълнени критериите и дефиницията за инвестиционни имоти и когато са налице доказателства за смяната в употребата им. Промяна в намеренията или плановете на ръководството не се считат за доказателство за промяна. Промяната може да се прилага перспективно или ретроспективно, при спазването на определените с промяната правила.

- МСФО 17 Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2021 г. – не е приет от ЕК).

- МСФО 2 (променен) Плащане на базата на акции – Класификация и оценяване на транзакциите базирани на плащания с акции (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не е приет от ЕК)
- МСФО 4 (променен) Застрахователни договори (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – приет от ЕК).

2.1 База за изготвяне на финансовия отчет (продължение)

- Подобрения в МСФО Цикъл 2014-2016 (м. декември 2016 г.) – подобрения в МСФО 12 (в сила за годишни периоди от 01.01.2017 г. – не е приет от ЕК), МСФО 1 и МСС 28 (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не са приети от ЕК).
- КРМСФО 22 – Сделки с чуждестранна валута и авансови плащания (в сила за годишни периоди от 01.01.2018 г. – не е прието от ЕК).
- КРМСФО 23 (променен) Несигурности при при третирането на данъци върху дохода (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. – не е прието от ЕК)
- МСФО 9 (променен) – Финансови инструменти – относно случаи на негативни компенсации при предсрочно погасяване и модификации на финансови пасиви (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. – не е приет от ЕК).
- Подобрения в МСФО Цикъл 2015-2017 (м. декември 2017 г.) – подобрения в МСС23, МСС 12 и МСФО 3 във връзка с МСФО11 (в сила за годишни периоди от 01.01.2019 г. – не са приети от ЕК).

2 Счетоводна политика (продължение)**2.2 Принцип на действащо предприятие**

Консолидирания финансов отчет е изготвен на принципа на действащото предприятие, който предполага, че Групата ще продължи дейността си в обозримо бъдеще.

2.3 Консолидация**(а) Дъщерни предприятия**

Дъщерните предприятия са всички предприятия (включително предприятия със специално предназначение), в които Групата притежава повече от половина от акциите с право на глас, и върху чиято дейност може да упражнява контрол. Дъщерните фирми са консолидирани от датата, на която ефективно е започнало упражняването на контрол. Консолидацията се преустановява при загуба на ефективен контрол върху дъщерното предприятие. Списъкът с дъщерните дружества е представен в приложение 32.

При отчитане придобиването на дъщерни предприятия се използва метода на покупката. Стойността на придобиването се определя по справедливата стойност на придобитите активи, издадените капиталови инструменти, поетите пасиви към датата на придобиване, заедно с условните плащания квалифицирани като дълг. Последващата промяна на условните плащания квалифицирани като дълг се отчитат в печалбата и загубата. Всички разходи свързани с придобиването се отчитат като разход за текущия период.

Придобитите разграничими активи и поети пасиви и условни задължения се измерват първоначално по справедливата стойност в деня на придобиването независимо от размера на неконтролиращото участие. Положителна репутация има в случаите, когато стойността на придобиването е по-висока от справедливата цена на нетните активи на придобитото дъщерно дружество. Ако стойността на придобиването е по-ниска от справедливата стойност на нетните активи на придобитото дъщерно дружество, разликата се признава директно в отчета за всеобхватния доход.

2 Счетоводна политика (продължение)

2.3 Консолидация (продължение)

(а) Дъщерни предприятия (продължение)

Всички вътрешно-групови сделки, разчети и нереализирани печалби, свързани със сделки между компании от групата, са елиминирани при консолидацията. Нереализираните загуби са също елиминирани, освен ако съответната стопанска операция не дава основание за обезценката на прехвърлените активи. Където е необходимо, счетоводната политика на дъщерните предприятия е променена в съответствие с възприетата от Групата политика.

(б) Сделки с неконтролиращото участие

Промените в участието на предприятието-майка в собствеността на дъщерно предприятие, които не водят до загуба на контрол, се отчитат като операции със собствения капитал (т.е. операции със собствениците в качеството им на собственици). При такива обстоятелства, балансовите суми на контролиращите и неконтролиращи участия се коригират, за да се отразят промените в относителните им участия в дъщерното предприятие. Всяка разлика между сумата, с която се коригират неконтролиращите участия, както и справедливата стойност на платеното или получено възнаграждение, се признава директно в собствения капитал и се отнася към собствениците на предприятието-майка, т.е тези сделки няма да поразда репутация, печалба и загуба. Печалба и загуба ще се отчита при загуба на контрол съгласно МСФО.

(в) Асоциирани предприятия

Асоциираните дружества са предприятия, в които Групата притежава между 20% и 50% от акциите с право на глас, или упражнява значително влияние, а не контрол. Инвестициите в асоциирани предприятия се отчитат чрез метода на собствения капитал и първоначално се признават по цена на придобиване. Инвестициите в асоциирани предприятия включват положителната репутация (намалена с натрупаните обезценки) при придобиването.

В отчета за всеобхватния доход на Групата се признава дялът на Групата в печалбата или загубата на асоциираното предприятие след придобиването, а дялът на Групата в движението на резервите на асоциираното предприятие се признава в резервите на Групата. Кумулативното движение след придобиването се коригира чрез намаление/увеличение на стойността на инвестицията. В случай, че участието на Групата в загубата на асоциираното дружество е равно или надхвърля размера на инвестицията на Групата в дружеството, заедно със съществуващи дългосрочни, необезпечени вземания от асоциираното предприятие, то тогава Групата не признава допълнителни загуби, освен в случаите когато Групата е поела задължение да извърши или е извършила плащания от името на асоциираното предприятие.

Нереализираните печалби от сделки между Групата и асоциираните ѝ дружества се елиминират до размера на участието на Групата в асоциираното дружество; нереализираните загуби също се елиминират освен ако стопанската операция не дава основание за обезценка на прехвърлените активи. Където е необходимо, счетоводната политика на асоциирани предприятия е променена в съответствие с възприетата от Групата политика.

Печалбите или загубите, произлизащи от намаляване на относителния дял на инвеститора в асоциирани предприятия, се признават в отчета за всеобхватния доход.

2 Счетоводна политика (продължение)

2.4 Отчитане по сегменти

Бизнес сегментите представят продукти или услуги, които са изложени на риск и възвращаемостта от тях е различна при отделните бизнес сегменти (виж Приложение 24). Групата оперира основно в Република България. Повлияни от икономическата криза Дружеството в чужбина намали значително своята дейност и неговия дял е несъществен. Поради тази причина в този консолидиран отчет не е представена информация по географски сегменти.

2.5 Сделки в чуждестранна валута

(а) Функционална валута и валута на представяне

Отделните елементи на финансовите отчети се оценяват във валутата на основната икономическа среда, в която предприятието извършва дейността си (“функционална валута”). Функционална валута на Групата и валута на представяне е българският лев.

(б) Сделки и салда

Сделките в чуждестранна валута се трансформират във функционална валута, като се прилага официалния курс за съответния ден. Печалбите и загубите от промяна във валутните курсове, възникнали в резултат на разплащания по сделки в чуждестранна валута, както и от преценка по заключителен валутен курс на деноминирания в чуждестранна валута активи и пасиви се признават в отчета за всеобхватния доход, освен когато се представят в собствения капитал, когато са класифицирани като хеджиране на парични потоци или хеджиране на нетни инвестиции.

Паричните активи и пасиви в чуждестранна валута се отчитат по заключителен курс на БНБ към датата на консолидирания финансов отчет.

Значими валутни курсове:	31 декември 2017 г.	31 декември 2016 г.
1 щатски долар се равнява на	1.63081	1.85545
1 евро се равнява на	1.95583	1.95583

2 Счетоводна политика (продължение)

2.6 Имоти, машини и съоръжения (ИМС)

Всички ИМС се отчитат първоначално по цена на придобиване(историческа цена). Цената на придобиване включва всички разходи, които са пряко свързани с придобиването и въвеждането в експлоатация на активите. Впоследствие всички ИМС се отчитат по справедлива цена, намалена с амортизацията и евентуална обезценка. Справедливата стойност на ИМС се оценява на минимум три години от вътрешни комисии и/или от независим външен оценител.

Увеличенията на стойността на ИМС въз основа на преоценка по справедлива стойност се отчитат в собствения капитал в статия резерв от преоценки(преоценъчен резерв). Намаления, които са до размера на предишни увеличения за същия актив се отчитат като намаление на същия резерв. По-нататъшни намаления в стойността на актива се отчитат в отчета за всеобхватния доход. Стойностния праг на същественост за признаване на ИМС е 700 лв.

(а) Амортизация

Амортизация се признава от момента, в който актива е годен за употреба. Земята и разходите за придобиване на ИМС не се амортизират. Амортизацията на останалите ИМС се начислява по линейния метод с цел разпределяне на разликата между балансовата стойност и остатъчната стойност върху полезния живот на активите, както следва:

Имоти, машини и съоръжения	Години
Земя	не се Амортизира
Сгради	25
Машини и Оборудване	3.3
Компютри	2
Автомобили	4
Стопански инвентар	6.70

Полезния живот на активите се преразглежда, и ако е необходимо се променя в края на всеки отчетен период.

Когато балансовата стойност е по-висока от възстановимата стойност, ИМС се отчита по неговата възстановима стойност.

Печалбите и загубите от продажба(изписване) на ИМС се определят като се съпоставят постъпленията с балансовата стойност и се отчитат в печалба/загуба-нетно в отчета за всеобхватния доход.

Резервите от преоценка се пренасят в неразпределена печалба при отписването на съответния актив.

2 Счетоводна политика(продължение)

2.6 Имоти, машини и съоръжения (ИМС)

(б) Последващи разходи, поддръжка и ремонти

Последващите разходи се прибавят към балансовата стойност на актива или се отчитат като отделен актив, само когато се очаква, че Групата ще получи бъдещи икономически изгоди свързани с употребата на този актив, и когато отчетната им стойност може да бъде достоверно определена. Всички други разходи за поддръжка и ремонт се отразяват в отчета за всеобхватния доход в периода, в който са извършени.

2.7 Инвестиционни имоти

Инвестиционни имоти представляват сгради и земи държани за получаване на приход от наем в дългосрочен период, които не се използват от Групата. Инвестиционният имот се отчита като дългосрочна инвестиция и се оценява по справедлива стойност, определена на свободен пазар. Ако тази информация не може да бъде намерена, Групата използва алтернативни методи за оценка като прогнозиран дисконтирани бъдещи парични потоци или цените на по-малко активни пазари. Тези оценки се преразглеждат годишно от ръководството и независими експерт-оценители. Съгласно МСС 40 “Инвестиционни имоти”, възприет от Групата, промените в справедливата стойност се отразяват в отчета за всеобхватния доход. Инвестиционните имоти са представени в приложение 6.

2.8 Нематериални активи

Нематериални дълготрайни активи включват лицензии и концесии, програмни продукти и се отчитат по цена на придобиване, като амортизация се начислява по линейния метод върху техния полезен живот (2 до 6.7 години). Нематериалните активи не се преоценяват, като остатъчната стойност и полезния живот на всеки нематериален дълготраен актив се преглежда всяка година. На базата на тест за обезценка, Групата отчита провизия за обезценка на активите, при наличие на фактори доказващи това.

(а) Лицензии и концесии

Лицензии и концесии се отчитат по цена на придобиване. Тези нематериални активи имат определен полезен живот и се отчитат по историческа стойност, намалена с натрупаната амортизация и евентуална обезценка.

(б) Програмни продукти

Придобитите лицензии за програмни продукти се капитализират на базата на разходите, необходими за придобиване и пускане в експлоатация на специфичния програмен продукт. Те се амортизират върху техния очакван полезен живот (2 години).

2 Счетоводна политика(продължение)

2.9 Положителна репутация

- а) Положителна репутация представлява сумата на надвишението на: възнаграждението (справедливата стойност), което е платено за придобитото дружество и неконтролиращото участие над стойност на идентифицираните нетни активи на придобитото дъщерно/асоциирано предприятие към датата на придобиването. Положителната репутация при придобиване на дъщерно предприятие се отчита в баланса като актив. Положителната репутация при придобиване на асоциирано предприятие се отчита в баланса като част от стойността на инвестицията в асоциираното предприятие. Положителна репутация се проверява на годишна база за наличие на обезценка и се води по отчетна стойност, намалена със съответните натрупани загуби от обезценки. В печалбите и загубите от продажба на дъщерно/ асоциирано предприятие се включва и балансовата стойност на положителната репутация, свързана с продаденото предприятие.
- б) Превिшаване на дела на придобиващия в нетната справедлива стойност на разграничимите активи, пасиви и условни задължения на придобивания спрямо цената на придобиване .

Превишаването на делът на придобиващия в нетните активи над цената на придобиване при придобиване на дъщерни дружества и асоциирани предприятия се отчита като приход в отчета за всеобхватния доход в периода на възникване.

2.10 Обезценка на нефинансови активи

Активи, които имат неопределен полезен живот, не се амортизират, а се проверяват за обезценка на годишна база. Активи, които се амортизират, се преглеждат за наличие на обезценка, когато са на лице събития или има промяна в обстоятелствата, подсказващи, че балансовата стойност на активите не е възстановима. За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност надхвърля възстановимата. Възстановимата стойност е по-високата от нетната продажна стойност и стойността в употреба. За да се определи стойността в употреба, активите се групират в най-малките възможни разграничими единици, генериращи парични потоци. Нефинансови активи различни от положителна репутация, които подлежат на обезценка, се преглеждат за наличие на признаци за необходимостта от обезценка към всяка отчетна дата.

2.11 Финансови активи

Групата класифицира своите финансови активи в следните категории: финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата; заеми и вземания; държани до падеж инвестиции; и инвестиции, на разположение за продажба. Класификацията се извършва според целта, за която са придобити инвестициите. Ръководството определя класификацията на инвестициите си в момента на покупката и преоценява предназначението им в края на всеки отчетен период.

2   Счетоводна политика(продължение)

2.11   Финансови активи

- (а)   Финансови активи, отчитани по справедлива стойност, в печалбата или загубата
Тази категория включва държани за търгуване финансови активи в оборотен портфейл. Финансов актив се класифицира в тази категория, ако е придобит с цел продажба в краткосрочен план или въз основа на решение на ръководството за период по-голям от 12 месеца.
- (б)   Заеми и вземания
Заеми и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или определени плащания, които не се котира на активен пазар. Те възникват, когато Групата дава парични средства, стоки или услуги директно на дебитора без намерение да търгува с тези разчети. Те са включени в краткосрочни активи, с изключение на тези с падеж повече от 12 месеца след датата на баланса, които се класифицират като дългосрочни. Заемите и вземанията се включват в категорията на търговски и други вземания в счетоводния баланс.
- (в)   Инвестиции, държани до падеж
Инвестициите, държани до падеж са недеривативни финансови активи с фиксирани или определени плащания и фиксирани падежи, които ръководство на Групата има намерение и възможност да държи до падеж.
- г)   Инвестиции, на разположение за продажба
Инвестициите, на разположение за продажба са недеривативни активи, които са предназначени за тази категория, или не са определени в други категории. Те се включват в дългосрочните активи, освен ако ръководство има намерение да продаде своите инвестиции в периода до 12 месеца. Групата има такива инвестиции към края на годината - представени са в приложение 8.
Покупката и продажбата на финансови активи се отчита като се взема предвид датата на търгуване, т.е. датата на която Групата се ангажира с покупка или продажба на актива.

Инвестициите първоначално се признават по справедливата стойност плюс разходите по транзакцията за всички финансови активи, които не се водят по справедливата стойност като печалба или загуба. Финансовите активи се отписват, когато правата за получаване на паричните потоци от инвестиции са изтекли или са били прехвърлени и Групата е прехвърлила в съществена степен всички рискове и изгоди от собствеността.

Финансови активи, на разположение за продажба и финансовите активи, отчитани по справедливата стойност в печалбата или загубата, се отчитат в следствие по справедлива стойност. Заеми, вземания и инвестиции, държани до падеж се оценяват по амортизируема стойност, използвайки метода на ефективния лихвен процент. Реализираните и нереализираните печалби и загуби от промяна в справедливата стойност на "финансови активи, отчитани по справедлива стойност, като печалба или загуба" се включват в отчета за всеобхватния доход за периода, през който са възникнали. Нереализираните печалби и загуби в резултат от промяна в справедливата стойност на ценните книжа класифицирани като инвестиции, на разположение за продажба се отчитат в собствения капитал.

2 Счетоводна политика (продължение)

2.11 Финансови активи (продължение)

г) Инвестиции, на разположение за продажба(продължение)

Когато ценни книжа, класифицирани като активи, на разположение за продажба се продават или обезценяват, натрупаните корекции на справедливата стойност признати в собствения капитал, се включва в отчета за всеобхватния доход като печалби или загуби от инвестиционни ценни книжа.

Справедливата стойност на котираните инвестиции се определя на база данните за цените на пазара (БФБ-София). Ако пазара на финансовите активи е неактивен (и за нерегистрирани ценни книжа), Групата установява справедливата стойност, използвайки техники за оценяване, които включват използването на последни пазарни операции с аналогични инструменти, анализ на дисконтирани парични потоци и модели за оценка на опции, преработени да отразят специфични обстоятелства.

На датата на баланса Групата оценява дали съществуват обективни доказателства, че финансов актив или група от финансови активи са обезценени.

Инвестиции, които не се котират на активен пазар и чиято справедлива стойност не може надеждно да бъде измерена, се отчитат по цена на придобиване, без евентуална провизия за обезценка. Ако в последствие справедливата стойност на тези инвестиции може да бъде надеждно измерена, те се отчитат по тази справедлива стойност.

2.12 Парични средства и еквиваленти

За целите на отчета за паричния поток, паричните средства и паричните еквиваленти включват пари в брой, по банкови сметки, други високо ликвидни краткосрочни инвестиции с първоначален падеж до 3 месеца, както и банкови овърдрафти. В баланса овърдрафтите се включват като краткосрочно задължение в категорията на краткосрочните.

Групата изготвя Отчет за паричния поток съгласно МСС 7 “Отчети за парични потоци” като прилага прекия метод на съставяне на паричен поток.

2.13 Материални запаси

Материалните запаси се признават по по-ниската от цената на придобиване и нетната реализируема стойност. Разходът се определя по метода “средна претеглена стойност”. Себестойността на готовата продукция и незавършеното производство е съставена от разходите за проектиране, материали, преките разходи за труд и социално/здравно осигуряване, други преки разходи(вкл. външни услуги и амортизации) и свързаните с тях производствени общи разходи (разпределени на база на нормален производствен капацитет), но изключва финансовите разходи, разходите за продажби и разходите за управление. Нетната реализируема стойност е равна на очакваната продажна цена, в обичайния ход на стопанската дейност, намалена с пряко свързаните с продажбата разходи. В себестойността на материалните запаси се включват и прехвърлени от капитала печалби/ загуби, натрупани от хеджиране на парични потоци, свързани с покупката на материални запаси.

2   Счетоводна политика (продължение)

2.14   Търговски вземания

Търговските вземания се признават първоначално по справедлива цена, а впоследствие по амортизирана стойност, (като се използва метода на ефективния лихвен процент), намалена с евентуална провизия за обезценка. Обезценка се прави в случай, че съществува обективно доказателство, че Групата няма да бъде в състояние да събере всички дължими суми, съгласно първоначалните условия по отношение на съответния разчет. Сумата на обезценка е разликата между балансовата и възстановима стойност, която представлява настоящата стойност на паричните потоци, дисконтирана с пазарен лихвен процент приложим за сходни клиенти. Балансовата стойност на актива се намалява чрез използването на корективна сметка, а стойността на загубата се отразява в отчета за доходите. Когато напълно обезценено търговско вземане е несъбираемо, то се отписва от корективната сметка на търговските вземания .

2.15   Акционерен капитал

Издадените обикновени акции съставляват основния(уставния) акционерен капитал. Дивиденди по обикновените акции се отчитат в намаление на собствения капитал през периода, в който те бъдат обявени. Невнесен капитал няма.

2.16   Провизии

Провизии се признават, когато Групата има сегашно правно или конструктивно задължение като резултат от минали събития; по-вероятно е да възникнат (отколкото да не възникнат) изходящи парични потоци за погасяване на задължението, и когато може надеждно да се определи сумата на самото задължение. Провизиите за реструктуриране включват глоби при прекратяване на лизинги и изплащане на доходи при прекратяване договорите на служителите. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Когато има няколко подобни задължения, вероятността да възникнат изходящи парични потоци за тяхното погасяване се оценява, като се взема предвид целия клас от задължения. Провизия се признава дори и в случаите, в които вероятността да възникне изходящ паричен поток за дадено задължение в класа е малка.

Провизиите се определят на база сегашната стойност на разходите, които се очаква да са необходими за уреждане на задължението, като се използва дисконтов фактор преди данъци, който отразява текущата пазарна стойност на парите във времето и специфичните за задължението рискове. Увеличението на сумата на провизията с течение на времето се признава като разход за лихва.

2.17   Заеми

Заемите се признават първоначално по справедлива стойност, намалена с направените разходи по извършването на транзакцията. В последствие заемите се отчитат по амортизирана стойност; всяка разлика между дължимите плащания (нетирани с разходите по извършването на транзакциите) и стойността на заема се признава в отчета за доходите през периода на заема, като се използва метода на ефективната лихва.

2   Счетоводна политика(продължение)

2.18   Текущи и отсрочени данъци върху дохода

Разходите за данъци за периода включват текущи и отсрочени данъци. Текущия данък се признава в отчета за всеобхватния доход, с изключение на случаите, в които е свързан със статии, признати в друг общ доход или директно в собствения капитал. В този случай данъкът също така се признава и в друг общ доход или директно в собствения капитал.

Отсроченият данък върху дохода се признава, като се прилага методът на задълженията, на база на временните разлики, произлизащи между данъчните основи на активите и пасивите и техните балансови стойности във финансовия отчет. Все пак не се отчита отсрочен доход върху дохода, ако той е резултат от първоначалното признаване на актив или пасив в транзакция, различна от бизнес комбинация, която по времето на операцията не се отразява нито на счетоводната, нито на облагаемата печалба или загуба. Отсрочените данъци се определят чрез прилагането на тези данъчни ставки и данъчната нормативна уредба, които са в сила или впоследствие са влезли в сила към датата на баланса и се очаква да бъдат приложени, когато съответните отсрочени данъчни активи на възникане или отсрочените данъчни пасиви се погасят.

Отсрочените данъчни активи се признават в степента, в която е вероятно наличието на бъдеща облагаема печалба, с която могат да бъдат възстановени тези активи.

Към края на отчетния период Групата разполага с данъчни загуби за пренасяне, които ще пренася съгласно данъчното законодателство.

2.19   Задължения по пенсионно осигуряване и доходи при прекратяване

Групата не управлява задължителни или доброволни пенсионни фондове. Изплащането на пенсии остава задължение на Националния Осигурителен Институт. Групата плаща данък върху дохода на физически лица, вноски за социално и здравно осигуряване, както и за "Универсален пенсионен фонд", съгласно действащата в страната нормативна уредба. Разходите за пенсионно осигуряване се признават в отчета доходите за периода, за който се отнасят.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение след като работникът или служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Групата е задължена да му изплати обезщетение в двукратен размер на брутно трудово възнаграждение към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. В случай, че работникът или служителят е работил в Групата през последните 10 години, размерът на обезщетението възлиза на шестмесечния размер на брутно трудово възнаграждение. Групата е начислила провизии за обезщетения на служителите при евентуално прекратяване на трудовото правоотношение поради пенсиониране, в дружествата в които се очаква това събитие. Дългосрочните задължения към персонала включват сегашната стойност на задължението на дружествата от Групата, опериращи основно в България за изплащане на обезщетения на наетия персонал към датата на отчета за финансово състояние при настъпване на пенсионна възраст.

2 Счетоводна политика(продължение)

2.20 Търговски задължения

Търговските задължения за задължения за заплащане на стоки или услуги, които са били придобити от доставчици в обичайния ход на стопанската дейност. Търговските задължения се класифицират като краткосрочни задължения, ако плащането е дължимо в рамките на една година или по-малко (или нормалния цикъл на стопанската дейност е по-дълъг), ако случаят не е такъв, те се представят като дългосрочни задължения.

Те се признават първоначално по справедлива цена, а в последствие по амортизирана стойност като се използва метода на ефективния лихвен процент. Търговските задължения представляват задължения към кредитори, доставчици, персонал (вкл. за неизползван отпуск).

2.21 Счетоводно отчитане на лизингови договори, когато Дружеството е лизингополучател

(а) Финансов лизинг

Лизингови договори, при които се извършва прехвърляне на всички рискове и изгоди от актива, се отчитат като финансов лизинг. Финансовият лизинг се отразява по справедливата цена на наетия актив. Всяко лизингово плащане се разпределя между задължението и финансовите разходи, така че да се получи постоянна лихва върху дължимата главница. Съответните наемни задължения без финансовите разходи, се включват съответно в краткосрочни и дългосрочни задължения. Финансовите разходи се разпределят систематично по периоди, в рамките на лизинговия срок. Активите, придобити по реда на финансови лизингови договори, се амортизират на база на техния очакван полезен срок на годност.

(б) Оперативен лизинг

Лизингови договори, при които рисковете и изгодите от актива се запазват от лизингодателя, се отчитат като оперативни лизингови договори. Плащанията, извършени по оперативни лизингови договори, се отчитат на линейна база като текущи разходи за съответния период в рамките на лизинговия договор.

Когато договор за оперативен лизинг е прекратен преди приключване на лизинговия период, плащанията, направени от лизингополучателя по неустойки и глоби, се признават за разход в периода, в който договорът се прекрати.

2.22 Счетоводно отчитане на лизингови договори, когато Групата е лизингодател

Финансов лизинг

При продажба на активи на финансов лизинг настоящата стойност на лизинговите плащания се признава за вземане. Разликата между общата сума на договорените лизингови плащания и стойността на отчетеното вземане представлява нереализиран финансов приход, който се отчита като текущ приход върху срока на лизинга, така че да се получи постоянна лихва върху остатъка от дължимата главница.

- 2**   **Счетоводна политика(продължение)**
2.22   **Счетоводно отчитане на лизингови договори, когато Групата е лизингодател**
          (продължение)

Оперативен лизинг

Предоставените активи по договори за оперативен лизинг се отчитат като собствени дълготрайни активи в баланса. Те се амортизират по техните нормални амортизационни норми. Начислените лизингови (наемни) вноски се отразяват като приходи от дейността в текущия период.

Вътрешно-груповите салда са елиминирани в процеса на консолидация.

2.23   **Признаване на приходи**

(а)   **Продажба на продукция**

Приходите от продажби на продукция се признават, когато предприятие от Групата продава продукцията на клиента, клиентът приеме продукцията и събираемостта на произтичащото от сделката вземане е разумно гарантирана. Горното означава, че значителни рискове и облаги свързани със собствеността на продукцията са прехвърлени на купувача.

Приходите включват фактурираната сума, нетно от данък добавена стойност (ДДС), отстъпки и след елиминиране на вътрешно-груповите обороти.

(б)   **Продажби на услуги**

Приходите от предоставени услуги се признават в отчетния период, в който са извършени, на базата на степента на изпълнение, определена като процент на извършените услуги до момента от всички услуги, които трябва да бъдат предоставени. Приходите включват фактурираната сума на предоставените и услуги, нетно от данък добавена стойност (ДДС), отстъпки и след елиминиране на вътрешно-груповите обороти. Оценяват се по справедливата стойност на полученото или на подлежащото на получаване.

(в)   **Продажба на стоки – продажба на едро**

Групата продава на едро предимно строителни материали, газ и гориво. Приходите от продажби на стоки се признават когато Групата е доставила стоката на търговеца на едро и клиентът има пълната свобода да определя начините и цените за продажба. Доставката не се счита за осъществена при следните случаи: докато стоките не се доставят на определеното място, рисковете от погиване и загуби не се прехвърлят на търговеца; докато търговецът не приеме продуктите, съобразно договора за продажба, уговорките за приемане на стоката са спазени; докато Групата не събере обективни доказателства, че всички критерии за приемането са изпълнени.

(г)   **Продажба на стоки – продажби на дребно**

Групата има верига от търговски обекти, както и бензиностанции за продажба на конструкционни и отоплителни материали, газ и бензин. Приходите от продажби на стоки се признават когато предприятие от Групата продава стоката на клиента. Продажбите на дребно се извършват в брой или чрез кредитни карти.

- 2 Счетоводна политика(продължение)**
- 2.23 Признаване на приходи(продължение)**
- (с) Други приходи**
Приходът от лихви се признава на пропорционален времеви принцип, по метода на ефективната лихва. Приходът от лихви по обезценени заеми се признава използвайки оригиналния ефективен лихвен процент.
Приходи от дивиденди се признават, когато се установи правото за получаването им.
- 2.24 Отчитане на разходите**
Групата отчита текущо разходите за дейността по икономически елементи. Разходите се начисляват при спазване на принципа на текущото начисляване.
- 2.25 Свързани лица**
За целта на изготвянето на настоящият консолидиран финансов отчет акционерите, които притежават над 20% от гласовете на Общото събрание, техните дъщерни и асоциирани дружества, и членовете на управителните органи, както и членове на техните семейства, включително и дружествата, контролирани от всички гореизброени лица, се третират като свързани лица. В рамките на нормалната стопанска дейност се осъществяват редица сделки със свързани лица. Подробна информация за операциите със свързани лица и разчетите с такива лица в края на периода е представена в Приложение 32.
- 2.26 Дивиденди**
Дивидентите се признават като задължение във финансовите отчети на Групата за периода, през който е взето решение от Общото събрание на акционерите/съдружниците за разпределението им.
- 2.27 Нетекущи активи държани за продажба**
Дълготрайните материални активи са класифицирани като активи държани за продажба и са отчетени по по-ниската от балансовата им стойност и справедливата им цена без евентуални разходи за продажба, когато ръководството счита, че тези активи ще се продават, а няма да се използват от Групата.
- 2.28 Отчитане по справедлива стойност**
Някои от активите и пасивите на Групата се оценяват и представят и/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са повтаряща се база, получени банкови заеми и заеми от трети лица, търговски и други вземания и задължения, вземания и задължения по финансов лизинг, финансовите активи на разположение и за продажба, а други на неповтаряща се база като имоти, машини и оборудване и нетекущи активи, държани за продажба.
Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между независими пазарни участници на датата на оценяването.
Групата прилага различни оценъчни техники, които биха били подходящи спрямо спецификата на съответните условия, и за които разполага с достатъчна база от входящи данни, като се стреми да в максимална степен наличната публично наблюдаема информация и респективно да минимизира използването на ненаблюдаема информация. То използва и трите допустими подхода, пазарния, приходния и разходния подход, като най-често прилаганите оценъчни техники са (пазарния и приходния подход).

2 Счетоводна политика(продължение)**2.28 Отчитане по справедлива стойност (продължение)**

Справедливата стойност на всички активи и пасиви, които се оценяват и/или оповестяват във финансовите отчети по справедлива стойност, се категоризира в рамките на следната йерархия на справедливите стойности, а именно:

Ниво 1 – Котирани (некоригирани) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви;

Ниво 2 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които са различни от директно котирани цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на значителни корекции; и

Ниво 3 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които в значителната си част са ненаблюдаеми.

Дружеството прилага основно справедлива стойност от ниво 1 и ниво 2, в краен вариант ниво 3.

За по точното и професионално определяне на справедливите стойности се използват услугите на независими професионални оценители.

2.29 Потенциални ефекти от приложението на нови МСФО**МСФО 9 Финансови инструменти**

Оценката на Групата за ефекта от този нов стандарт е представена по-долу:

Класификация

МСФО 9 (2014) въвежда нови три принципни категории класификация за финансовите активи: оценявани по амортизирана стойност, по справедлива стойност през другия всеобхватен доход и по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Ръководството на Групата е направило преглед на своите финансови активи и пасиви за ефектите при класификацията от прилагането на новия стандарт от 1.01.2018 г.

Основните финансови активи, които Групата отчита са вземания по предоставени заеми на свързани лица, търговски вземания от свързани лица, възникнали в хода на обичайната дейност на Групата и парични средства и еквиваленти, които в момента са класифицирани като „кредити и вземания” и които отговарят на условията за класифициране по амортизирана стойност съгласно МСФО 9. Поради това ръководството на Групата не очаква промени в класификацията на тези финансови активи спрямо предходния МСС 39.

Ръководството на Групата не очаква промени и ефекти за счетоводното отчитане на неговите финансови пасиви, тъй като новите изисквания засягат само счетоводното отчитане на финансови пасиви, определени по справедлива стойност през печалбата или загубата, а то няма такива пасиви. Правилата за отписване на пасиви са прехвърлени от МСС 39 Финансови инструменти: признаване и оценяване и не са изменени.

Обезценка

Новият модел за обезценка по МСФО 9 е базиран на признаване на провизии за обезценка на база на „очаквани кредитни загуби”, който се различава съществено спрямо сегашния модел по МСС 39, при който загубите се признават на етап, в който вече са изкристализирали. Този модел е приложим за финансови активи, оценявани по амортизируема стойност и за дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, активи и вземания, признати по силата на МСФО 15 Договори с клиенти, вземания по лизингови договори, предоставени кредити и аванси на клиенти и различни други договори за финансови гаранции.

2 Счетоводна политика(продължение)**2.29 Потенциални ефекти от приложението на нови МСФО(продължение)**

Ръководството на Групата е във финална фаза на разработването на модел за матрично провизиране на неговите лихвоносни, търговски и други вземания. Провизионната матрица е основана на исторически наблюдавани проценти на неизпълнение и забавено плащане по времеви диапазони на просрочие, коригирани с допълнителни предположения и приблизителни оценки, ориентирани към възможни промени в тези проценти, базирани на макроикономически или специфични за съответната стопанска дейност фактори.

Ръководството на Групата е установило, че към датата на преминаване към новия МСФО 9 корекциите в резултат на новия модел на отчитане на очаквани кредитни загуби биха били несъществени и биха оказали незначително влияние върху вече отчетените показатели, свързани с лихвоносните и търговските вземания от свързани лица. Детайлна информация относно от свързани лица към 31.12.2017 г. е представена в Приложение № 31 към финансовия отчет.

Групата е извършило детайлен преглед и анализ относно влиянието на кредитния риск върху паричните средства и паричните еквиваленти и дали има значително увеличение след първоначалното им признаване, както и за размера на очакваните кредитни загуби. В резултат на направените анализи, Групата е оценило, че доколкото има практика да използва само банки с висок рейтинг, ефектът би бил несъществен (ако такъв съществува) върху вече отчетените показатели съгласно новия модел за отчитане на кредитни загуби по МСФО 9, в сила от 1 януари 2018 г. Детайлна информация относно финансовия инструмент (парични средства и парични еквиваленти) към 31.12.2017 г. е представена в Приложение № 12 към финансовия отчет.

Оповестявания

Новият стандарт също така въвежда разширени изисквания за оповестяване и промени в представянето. Групата очаква те да променят естеството и обема на неговите оповестявания относно финансовите му инструменти, особено в годината на приемане на новия стандарт – 2018 г. Групата очаква процесът по разработването и внедряването на политиките, моделите и процедури за класификации и оценка на финансовите инструменти по МСФО 9 да приключи в първото полугодие на 2018 г.

Дата на прилагане от Групата

МСФО 9 е задължителен да се прилага за първи път за финансовата година, започваща на 1 януари 2018 г. Ръководството е избрало да приложи модифицирано ретроспективно приложение за първи път на МСФО 9 и да не преизчислява сравнителните данни.

МСФО 15 ПРИХОДИ ОТ ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

Новият стандарт е базиран на принципа, че приходите се признават, когато задълженията за изпълнение по договорите с клиентите са осъществени т.е. контролът върху стоката или услугата се прехвърли на клиента. Оценката на Групата за ефекта от този нов стандарт е представена по-долу:

Приходи от продажба на стоки и услуги:

Основните приходи на Групата се образуват от приходите от продажби на стоки-горива, строителни материали, готова продукция, услуги и приходи от наем.

Групата не продава (реализира) услугите си в комбинация с продажби от стоки. На база предварително направените анализи приходите от услуги ще продължат да се признават „в течение на времето”, отразявайки начина на предоставяне и респ. консумация на услугите. Ръководството не е идентифицирало суми, които да изискват рекласификация спрямо новите изисквания на МСФО 15.

2 Счетоводна политика(продължение)

2.29 Потенциални ефекти от приложението на нови МСФО(продължение)

Представяне и оповестяване

Представянето и оповестяванията по МСФО 15 са в определена степен различни и с повече детайлни спрямо текущите МСФО. Групата все още продължава да тества съответните системи, вътрешни контроли, политики и процедури, необходими за събирането и поддържането на изискваната информация за оповестяванията по МСФО 15.

Дата на прилагане от Групата

МСФО 15 е задължителен да се прилага за първи път за финансовата година, започваща на 1 януари 2018 г. Ръководството е избрало да приложи модифицирано ретроспективно приложение за първи път на МСФО 15 и да не преизчислява сравнителните данни.

3 Управление на финансовия риск

Световна икономическа криза

Ръководството не е в състояние да прецени пълноценно последствията върху финансовото състояние на Групата от евентуално последващо влошаване на ликвидността на финансовите пазари и засилване на променливостта на валутния и капиталовия пазар.

Влияние върху ликвидността

По-горе посочените фактори биха могли да окажат влияние на Групата. До този момент кредитните институции продължават да осигуряват кредитен ресурс по настоящи дейности и проекти и потвърждават готовността си да участват с финансов ресурс в бъдещи проекти на Групата.

Влияние върху клиентите

Резултатите от дейността, ликвидността и платежоспособността на клиентите на Групата могат да бъдат повлияни от международната конюнктура. Това би могло да повлияе върху способността им да получават нови заеми и рефинансират съществуващите такива при срокове и условия подобни на тези до сега. Това би повлияло на възможностите им да погасяват своите задължения към дъщерните дружества на Групата. Доколко подобна информация е налична, ръководството подходящо е отразило актуализираните очаквания за бъдещи парични потоци в своите преценки за обезценяване.

СИНЕРГОН ХОЛДИНГ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 Г.

(във всички приложения сумите са посочени в хил. лева, ако не е упоменато друго)

Групата е изградила следната имуществена структура на активите.

4 Имоти, машини и съоръжения

Годишен период към

31 декември 2016 г.

	Земя и сгради	Машини и съоръжения	Транспортни средства и оборудване	Разходи за придобиване на ДМА	Други	Общо
Начално салдо	213 424	36 500	8 352	2 453	362	261 091
Новопридобити	523	597	1 937	9 411	200	12 668
Амортизации	(3 067)	(3 913)	(2 619)	-	(308)	(9 907)
Отписани	(7 107)	(273)	(209)	(1 233)	(5)	(8 827)
ИМС преминали към инвестиционни имоти (Прил.7)	(8752)	-	-	-	-	(8 752)
Инвестиционни имоти преминали към ИМС (Прил.7)	-	-	-	-	-	-
Оценка по справедлива стойност	754	-	-	-	-	754
Трансфери	4 534	1 610	2 009	(8 267)	114	-
Крайно салдо – балансова стойност	200 309	34 521	9 470	2 364	363	247 027

Годишен период към

31 декември 2016 г.

	Земя и сгради	Машини и съоръжения	Транспортни средства и оборудване	Разходи за придобиване на ДМА	Други	Общо
Справедлива стойност или цена на придобиване	231 994	86 576	40 455	2 364	4 794	366 183
Нагрупана амортизация	31 685	52 055	30 985	-	4 431	119 156
Балансова стойност	200 309	34 521	9 470	2 364	363	247 027

**СИНЕРГОН ХОЛДИНГ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 Г.**

(във всички приложения сумите са посочени в хил. лева, ако не е упоменато друго)

4 Имоти, машини и съоръжения (продължение)

	Земя и сгради	Машини и съоръжения	Транспортни средства и оборудване	Разходи за придобиване на ДМА	Други	Общо
Годишен период към 31 декември 2017 г.						
Начално салдо	200 309	34 521	9 470	2 364	363	247 027
Новопридобити	62	713	1 790	8 188	162	10 915
Амортизации	(2 999)	(3 852)	(3 395)	-	(338)	(10 584)
Отписани	(1 200)	(75)	(293)	(1 418)	(174)	(3 160)
ИМС преминали към инвестиционни имоти (Прил.7)	-	-	-	-	-	-
Инвестиционни имоти преминали към ИМС (Прил.7)	3 085	-	-	-	-	3 085
Оценка по справедлива стойност	(374)	-	-	-	-	(374)
Трансфери	1 005	1 746	4 073	(7 109)	285	-
Крайно салдо – балансова стойност	199 888	33 053	11 645	2 025	298	246 909

Годишен период към

31 декември 2017 г.

	Земя и сгради	Машини и съоръжения	Транспортни средства и оборудване	Разходи за придобиване на ДМА	Други	Общо
Справедлива стойност или цена на придобиване	232 563	87 029	44 998	2 025	4 893	371 508
Нагрупана амортизация	32 675	53 976	33 353		4 595	124 599
Балансова стойност	199 888	33 053	11 645	2 025	298	246 909

Към 31.12.2017 г. ИМС включват земи за 108 850 х.лв. (2016 г.: 109 474 х.лв.) и сгради 91 038 х.лв. (2016 г. 90 835 х.лв.).

СИНЕРГОН ХОЛДИНГ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 г.

(във всички приложения сумите са посочени в хил. лева, ако не е упоменато друго)

4 Имоти, машини и съоръжения (продължение)

ИМС, с изключение на разходите за придобиване на ИМС са оценени през 2017 г. от независими експерт-оценители и от технически персонал на Групата. ИМС на стойност 148 976 хил.лв. (2016 г.: 150 155 хил.лв) са заложиени като обезпечение по получени от Групата банкови заеми и лизингови договори. Това са сгради, прилежащите им терени и други ИМС. Ако ИМС, с изключение на разходите за придобиване на ИМС бяха отчетени по метода цена на придобиване тяхната балансова стойност би била 188 271 хил.лв (2016 г.: 203 024 хил.лв.)

5 Дълготрайни нематериални активи - ДНА	Концесии и права	Софтуер	Други	Общо
Към 31 декември 2016 г.				
Начално салдо балансова стойност	90	108	67	265
Новопридобити	100	35	27	162
Амортизация	(4)	(63)	(10)	(77)
Отписани		(1)		(1)
Крайно салдо – балансова стойност	186	79	84	349
Към 31 декември 2016 г.				
Отчетна стойност	206	775	524	1 505
Натрупана амортизация	(20)	(696)	(440)	(1 156)
Балансова стойност	186	79	84	349
Към 31 декември 2017 г.				
Начално салдо балансова стойност	186	79	84	349
Новопридобити	1	112	2	115
Амортизация	(23)	(88)	(12)	(123)
Отписани	(1)	(7)		(8)
Крайно салдо – балансова стойност	163	96	74	333
Към 31 декември 2017 г.				
Отчетна стойност	206	813	526	1 545
Натрупана амортизация	(43)	(717)	(452)	(1 212)
Балансова стойност	163	96	74	333

4,5 Имоти, машини и съоръжения и ДНА (продължение)

Оценка по справедлива стойност

а) Йерархия на справедливите стойности

Към 31.12.2017 г. оценката по справедлива стойност на имотите е представена в приложение 6. Тя е категоризирана като справедлива стойност от ниво (2) на базата на входящите данни, използвани при техниката за оценяване. Направената оценка на имотите до справедлива стойност се дължи на прилагането на преоценъчния модел по МСС16 и изтичането на обичайния период, в който Групата е приела да прави такава преоценка. Измерването на справедливата стойност е реализирано със съдействието на независим лицензиран оценител. Финалната оценка на справедливата стойност на имотите е одобрена от ръководствата на дружествата от Групата след обсъждане на оценителския доклад по отношение на съществените предположения и крайни заключения за размера на справедливата стойност.

б) Техника за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни.

Не са използвани ненаблюдаеми входящи данни за целите на оценяването на земята.

в) Трансфери между нива 1, 2 и 3.

При измерването на справедлива стойност към 31.12.2017 г. не са правени трансфери между различните йерархични нива.

6 Инвестиционни имоти	2017 г.	2016 г.
В началото на годината	44 117	35 697
Новопридобити	14	148
Изписани	(835)	(510)
ИМС преминали към инвестиционни имоти (Прил. 5)	-	8 752
Инвестиционни имоти преминали към ИМС (Прил. 5)	(3 085)	-
Промяна в справедливата стойност	116	30
В края на годината	40 327	44 117

Инвестиционните имоти се оценяват от лицензирани независими оценители чрез оценки и актуализация на съществуващите по справедлива стойност.

а) Йерархия на справедливите стойности

Към 31.12.2017 г. оценката по справедлива стойност на инвестиционни имоти е в размер на 40 327 х.лв. Тя е категоризирана като справедлива стойност от ниво (2) на базата на входящите данни, използвани при техниката за оценяване.

б) Техника за оценяване

Таблицата по-долу представя описание на техниките за оценяване, използвани при определянето на справедливата стойност на всички групи от състава на инвестиционните имоти Ниво 2, както и използваните значими ненаблюдаеми входящи данни:

Групи активи (Ниво 2)	Подходи и техники за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни
	<i>Пазарен подход</i>	
Други сгради	Оценъчна техника: Метод на пазарните аналози (като помощна оценка)	Извършени корекции за сравнимост

В рамките на подхода за оценката на инвестиционните имоти е използван "Метода на сравнителната стойност или метод на пазарния аналог". При този метод пазарната стойност на инвестиционните имоти се определя чрез осредняване на близки по време покупателни цени на сравними недвижими имоти. Степента, в която може да се разчита на съпоставими ценови данни в процеса на оценка, се определя чрез сравняване на характеристиките на имота и сделката-источник на данните с тези на оценявания имот. При оценката на недвижимия имот са отчетени всички фактори, които в една или друга степен оказват влияние върху стойността им:

- размер, характер и полезност на собствеността;
- продължителност на ползване на собствеността, сегашното ѝ състояние, настоящите и бъдещи планове;
- пазарната цена понастоящем за придобиване на подобни или аналогични активи;
- резултатите от анализа на състоянието на материалните активи;
- икономическите и стопански тенденции в отрасъла, очертаващи се към датата на оценката.

При измерването на справедлива стойност към 31.12.2017 г. не са направени трансфери спрямо 2016 г. между различните йерархични нива.

Инвестиционни имоти с балансова стойност 2 731 х.лв. са заложили като обезпечение по получени от Групата банкови заеми Приложение 17.

7 Инвестиции в асоциирани предприятия

Асоциирано предприятие на Групата към 31.12.2017 г. са както следва:

Дружество	Страна	%	2017 г.	2016 г.
Рама Петролеум ТОО притежавано чрез Топливо АД	Казахстан	29.37	753	1 507
Хевея Ким АД	България	34	-	-

Предмета на дейност на Хевея Ким АД е производство на каучукови и пластмасови изделия.

Предмета на дейност на Рама Петролеум ТОО е търговия с газ пропан бутан.

Стойността на инвестицията в Хевея Ким АД е обезценена 100% вследствие на признаване на дела на Групата в загубата му в предходни периоди.

СИНЕРГОН ХОЛДИНГ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 г.

(във всички приложения сумите са посочени в хил. лева , ако не е упоменато друго)

8 Инвестиции в други предприятия	2017 г.	2016 г.
В началото на годината	45	52
Отписани	-	(7)
Обезценка	(6)	-
В края на годината	39	45

Инвестициите на разположение за продажба са оценени по справедлива стойност, когато се търгуват на Българска фондова борса-София АД. Акциите в непубличните дружества както и малцинствените участия, са оценени по цена на придобиване, доколкото акциите на тези дружества не се търгуват на борсов пазар и за тях няма котировки на пазарни цени, а предположенията за прилагането на алтернативни оценъчни методи са свързани с високи несигурности, за да се достигне надеждно определяне на справедлива стойност.

Към 31 декември 2017 г. Групата има следните инвестиции в други предприятия:

Дружество	% Участие	2017 г.	2016 г.
Нетекущи			
Панайот Волов АД	4.11%	5	5
Елпром АД	0.07%	1	1
Алианц България ЗПАД	0,09%	34	34
Други		5	5
		45	45
Обезценени са Панайот Волов АД 5 х.лв и Елпром АД 1 х.лв		(6)	-
		39	45

9 Материални запаси	2017 г.	2016 г.
Материали	8 203	8 642
Стоки	40 509	36 687
Незавършено производство	267	284
Продукция	1 446	1 686
Други	9	-
	50 434	47 299
Материалите по видове са:		
Основни	7 354	7794
Резервни части	542	505
Спомагателни и други	307	343
	8 203	8 642

СИНЕРГОН ХОЛДИНГ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 г.

(във всички приложения сумите са посочени в хил. лева, ако не е упоменато друго)

9 Материални запаси (продължение)	2017 г.	2016 г.
Стоките по видове са:		
Горива	17 932	15 866
Строителни	19 870	18 215
Отоплителни	2 707	2 606
	40 509	36 687
Продукцията по видове е:		
Мелничарска	87	64
Мебели	147	172
Бетонови изделия	488	474
Бои	715	953
Други	9	23
	1 446	1 686

Върху материални запаси с балансова стойност 26 352 х.лв. (2016 г.: 27 102 х.лв.) са учредени особени залози, като обезпечение по получени от Групата банкови заеми.

10 Търговски и други вземания	2017 г.	2016 г.
Нетекущи		
Вземания от предоставени заеми – 31 приложение	225	1 113
	225	1 113
Текущи		
Вземания от предоставени заеми и лихви на свързани лица - 31	590	81
Вземания от клиенти	18 002	14 300
Предоставени аванси на доставчици	1 834	3 855
Съдебни и присъдени вземания	1 031	1 859
Данъци за възстановяване	177	258
Предплатени разходи	534	531
Други дебитори	986	1 481
	23 154	22 365

Предоставените аванси на доставчици са текущи и са предоставени за покупка на стоки.

Вземания от клиенти	18 191	14 411
Обезценка на вземания от клиенти	(189)	(111)
Вземания от клиенти, нетно	18 002	14 300
Съдебни и присъдени вземания	2 661	3 642
Обезценка на съдебни и присъдени вземания	(1 630)	(1 783)
Съдебни и присъдени вземания, нетно	1 031	1 859

Вземанията от клиенти са безлихвени и са основно в български лева. Обичайно дружествата от Групата договарят с клиентите срок на плащане на вземанията по продажби в диапазона от 30 до 180 дни, освен ако няма определени специфични условия за падеж на определени клиенти. Групата е определила обичаен кредитен период от 180 дни, за който не начислява лихви на клиентите. Забава след този срок е приета от Групата като индикатор за обезценка. Ръководствата на дружествата от Групата преценяват събираемостта като анализират експозицията на конкретния клиент, възможностите за погасяване (на клиента и чрез обезпечението) и вземат решение относно признаването и начисляването на съответна обезценка.

СИНЕРГОН ХОЛДИНГ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 г.

(във всички приложения сумите са посочени в хил. лева, ако не е упоменато друго)

10 Търговски и други вземания (продължение)

Към края на годината непадежиралите вземания от клиенти, които не са просрочени са:

	2017 г.	2016 г.
до 30 дни	15 033	14 500

Времени анализ на просрочените търговски вземания, които не са обезценени, в т.ч.

	2017 г.	2016 г.
до 180 дни	2 574	3 079
от 180 до 360	128	221
над 1 година	184	51
	2 886	3 351

Тези вземания се отнасят до независими клиенти, които нямат лоша репутация. Обичайно при просрочените, но необезценени вземания са постигнати или са в процес на изготвяне на споразумения за разсрочване на плащанията по тях.

11 Инвестиции в оборотен портфейл

Търгувани от Групата ценни книжа

В началото на годината

Продадени

Обезценени

	2017 г.	2016 г.
	5	5
	-	-
	-	-
	5	5

Към 31.12.2017 г. Групата е извършила преглед за обезценка на инвестициите в оборотен портфейл, в резултат на което е преценило, че няма индикации за обезценка, която да се отчете в текущата печалба и загуба в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

12 Пари и парични еквиваленти

За целите на паричните потоци, паричните средства и еквиваленти се състоят от :

	2017 г.	2016 г.
Пари в брой	1 120	796
Пари в банки	5 544	8 262
	6 664	9 058
Банкови овърдрафти	(34 254)	(29 215)
	(27 590)	(20 157)

За целите на баланса, паричните средства и паричните еквиваленти включват:

	2017 г.	2016 г.
Пари в брой	1 120	796
Пари в банки	5 544	8 262
	6 664	9 058

Паричните средства и паричните еквиваленти, с които разполага групата са основно в левове, шатски долари и евро.

Парични средства в размер на 58 х.лв са предоставени като обезпечение по получени банкови заеми от Групата.

СИНЕРГОН ХОЛДИНГ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 г.

(във всички приложения сумите са посочени в хил. лева, ако не е упоменато друго)

13 Акционерен капитал	Брой акции (хиляди)	Регистриран капитал
Към 31 декември 2016 г.	18 359	18 359
Увеличение	-	-
Намаление	-	-
Към 31 декември 2017 г.	18 359	18 359

Акциите на Групата се търгуват публично на Българска фондова борса-София АД на сегмент акции "Standard". Няма невнесен основен капитал. През период януари – декември 2017 г. на Българска фондова Борса –София АД бяха търгувани 871 686 бр. акции.

14 Законов резерв, премиен резерв и резерв по справедлива стойност

Законовият резерв на стойност 5 232 хил.лв. (2016 г.: 5 177 хил.лв.) е натрупан в съответствие с Търговския закон, изискващ всяко акционерно дружество да заделя до 10% от нетната си печалба, докато законовият резерв достигне 10% от регистрирания акционерен капитал. Дружеството – майка трябва да поддържа това ниво на резерв след всяко издаване на акции.

Премийният резерв е на стойност 30 283 х.лв. и е формиран от емисии на обикновени акции през минали години.

31 декември 2016	Инвестиции на разположение за продажба	ИМС	Общо
1.1.2016 г.	12	57 603	57 615
Изписан преоценъчен резерв – бруто	-	(982)	(982)
Изписан преоценъчен резерв – данък	-	81	81
Оценка по справедлива стойност – бруто	-	1 501	1 501
Оценка по справедлива стойност – данък	-	(148)	(148)
31.12.2016 г.	12	58 055	58 067

СИНЕРГОН ХОЛДИНГ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 г.

(във всички приложения сумите са посочени в хил. лева, ако не е упоменато друго)

14 Законов резерв, премиен резерв и резерв по справедлива стойност (продължение)
Резерв по справедлива стойност (продължение)

31 декември 2017	Инвестиции на разположение за продажба	ИМС	Общо
1.1.2016 г.	12	58 055	58 067
Изписан преоценъчен резерв – бруто	-	(855)	(855)
Изписан преоценъчен резерв – данък	-	82	82
Оценка по справедлива стойност – бруто	-	1 504	1 504
Оценка по справедлива стойност – данък	-	(148)	(148)
31.12.2017 г.	12	58 638	58 650

15 Неразпределена печалба	2017 г.	2016 г.
Неразпределената печалба включва:		
Неразпределена печалба	127 737	132 677
Текуща загуба	(8 870)	(5 420)
Общо	118 867	127 257

16 Нетна стойност на активите на акция и загуба на акция

а) Нетната стойност на активите на акция е изчислена чрез разделянето на нетните активи, включени в баланса, на броя акции в обръщение към края на годината.

	2017 г.	2016 г.
Нетни активи, принадлежащи на акционерите	263 461	272 845
Брой на обикновените акции в обръщение	18 359	18 359
Нетна стойност на активите на акция (лева на акция)	14.35	14.86

б) Основната загуба на акция се изчислява, като се раздели нетната загуба, принадлежаща на акционерите, на средно претегления брой на обикновените акции в обръщение през годината.

	2017 г.	2016 г.
Нетна загуба, принадлежащи на акционерите	(8 870)	(5 420)
Средно претеглен брой на обикновените акции	18 359	18 359
Основна загуба на акция (лева на акция)	(0.48)	(0.29)

Основната загуба с намалена стойност е равна на основната загуба на акция, тъй като Дружеството - майка не разполага с инструменти, които биха могли да се конвертират в акции.

СИНЕРГОН ХОЛДИНГ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 г.

(във всички приложения сумите са посочени в хил. лева, ако не е упоменато друго)

17 Задължения за заеми и финансов лизинг

	2017 г.	2016 г.
Нетекущи пасиви - задължения		
Банкови заеми	16 837	19 743
Задължения по финансов лизинг	3 489	1 473
Задължения към свързани лица- Омега Би Ди Холдинг АД	855	2 755
	21 181	23 971
Текущи пасиви - задължения		
Банкови заеми	45 242	39 981
Задължения по финансов лизинг	956	349
	46 198	40 330
	67 379	64 301

Ефективните лихвени проценти към датата на баланса са следните:

Банкови заеми – плаваща лихва	2.3 % - 4.12 %	2.3% - 5.8%
Задължения по финансов лизинг	2.5 – 6.1 %	2.6 – 8 %

Банковите заеми са получени от следните банки и са със срокове за погасяване, описани по-долу:

Кредитополучател	Банка	Главница	Срок за погасяване
Синергон Холдинг АД	Райфайзенбанк	1 667	15.05.2020
Топливо АД	Централна кооперативна банка	9 854	22.11.2018
Топливо АД	Обединена Българска Банка	3 583	20.02.2019
Топливо АД	Райфайзенбанк	2 931	27.02.2019
Топливо АД	Райфайзенбанк	1 955	28.02.2019
Топливо АД	Сосиете Женерал Експресбанк	15 980	30.06.2018
Синергон Хотели АД	Уникредит Булбанк	1 728	30.12.2019
Синергон Хотели АД	Уникредит Булбанк	8 320	15.12.2026
София Експо ЕООД	Банка ДСК	3 266	25.02.2023
Синергон Петролеум ООД	Уникредит Булбанк	3 251	28.12.2021
Синергон Петролеум ООД	Уникредит Булбанк	918	30.08.2022
Синергон Петролеум ООД	Уникредит Булбанк	3 571	05.12.2018
Петромел 1 ООД	Райфайзенбанк	1 490	05.10.2018
Синергон Енерджи ЕООД	Райфайзенбанк	1 600	31.03.2019
Енерджи Делта ЕООД	Банка ДСК	165	10.02.2022
Топливо Газ ЕООД	Банка ДСК	1 800	03.01.2020
		62 079	

СИНЕРГОН ХОЛДИНГ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 г.

(във всички приложения сумите са посочени в хил. лева, ако не е упоменато друго)

17 Задължения за заеми и финансов лизинг (продължение)

Заемите включват обезпечени задължения по банкови заеми на обща стойност от 62 079 лв. (2016 г.: 59 724 хил.лв.). Банковите заеми са обезпечени със залози и ипотeki на: дълготрайни материални активи, материални запаси и парични средства с обща балансова стойност 178 117 хил.лв. (2016 г.: 182 907 хил.лв.). Задълженията по финансов лизинг са ефективно обезпечени, тъй като правата на собственост върху активите се възстановяват на наемодателя в случай на неизпълнение на задълженията. Справедливата стойност на краткосрочните заеми към 31 декември 2017 г. не се различава съществено от тяхната балансова стойност.

Падежна структура на дългосрочните заеми (без лизинговите задължения):

	2017 г.	2016 г.
Между 1 и 2 години	4 321	4 081
Между 2 и 5 години	10 052	9 246
Над 5 години	2 464	6 416
	16 837	19 743

Лизингови задължения – минимални лизингови вноски

	2017 г.	2016 г.
До 1 година	1 038	369
Между 2 и 5 години	3 611	1 498
Отложени разходи за финансов лизинг	(204)	(45)

Настояща стойност на лизинговите задължения	4 445	1 822
---	-------	-------

	2017 г.	2016 г.
Настоящата стойност на лизинговите задължения е разпределена както следва:		

До 1 година	956	349
Между 2 и 5 години	3 489	1 473
	4 445	1 822

Равнение на движението на пасивите, произтичащи от финансовата дейност

	01.01.2017	Промени в паричнит е потоци от фин. дейност	Промени с непаричен характер	31.12.2017 г.
Задължения към банки – прилож. 17	59 724	2 355	-	62 079
Задължения по финансов лизинг – прилож. 17	1 822	2 623	-	4 445
Заеми от свързани лица – прилож. 17	2 755	(1 900)	-	855
Общо пасиви от финансова дейност	64 301	3 078	-	67 379

СИНЕРГОН ХОЛДИНГ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 Г.

(във всички приложения сумите са посочени в хил. лева, ако не е упоменато друго)

18 Други дългосрочни пасиви

Другите дългосрочни пасиви в размер на 190 х.лева (2016 г.– 197 х.лв). Те се състоят от: Балканкерамик АД - задължения по концесионен договор 32 х.лева; Петър Караминчев АД провизии по съдебни искове за 97 хил.лева; Лакпром АД финансиране по национална програма за оптимизиране на факторите на работната среда 61 х.лв.

19 Търговски и други задължения	2017 г.	2016 г.
Задължения към свързани лица Рама Петролеум	22	9
Задължения към доставчици	14 790	12 081
Задължения за получени аванси от клиенти	1 805	825
Задължения за персонала	1 650	1 518
Задължения за социално осигуряване	489	434
Задължения за натрупани неизползвани платени отпуски	1 202	1 133
Задължения за данък добавена стойност	312	1 150
Задължения за акциз	1 851	2 290
Задължения за корпоративен данък	19	19
Задължения за други данъци	1 921	1 848
Задължения за дивиденди и права	129	36
Задължения за гаранции по газови бутилки	4 429	4 140
Задължения за провизии	36	28
Други задължения	454	456
	29 109	25 958

20 Задължения за компенсация при пенсиониране

Дългосрочните задължения към персонала включват сегашната стойност на задължението на Групата за изпращане на обещетения на персонала към края на отчетния период при настъпвания на пенсионната възраст.

	2017 г.	2016 г.
Пенсионни доходи	727	597
В т.ч. краткосрочни	36	46

Изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране е както следва:

	2017 г.	2016 г.
В началото на годината	636	597
Общо разходи включени в отчета за доходите	91	39
В края на годината	727	636

При определяне на сегашната стойност на задълженията при пенсиониране са направени следните актюерски предположения.

	2017 г.	2016 г.
Дисконтов процент	2.7%	3.43%
Бъдещи увеличения на заплати	4.5%	4.00%

21 Активи и пасиви по отсрочени данъци

Отсрочените данъци се изчисляват върху всички данъчни временни разлики по балансовия метод използвайки ефективна данъчна ставка от 10% (2016 г.: 10%)

Промените в отсрочените данъци през годината са:	2017 г.	2016 г.
Салдо в началото на годината	8 976	9 237
Признати в печалбата или загубата	(1 111)	(409)
Движение в собствения капитал	148	148
Салдо в края на годината	8 013	8 976

СИНЕРГОН ХОЛДИНГ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 г.

(във всички приложения сумите са посочени в хил. лева, ако не е упоменато друго)

21 Активи и пасиви по отсрочени данъци (продължение)

Движението на отсрочените данъци в собствения капитал през годината е, както следва:

	<u>2017 г.</u>		<u>2016 г.</u>	
Справедлива стойност на резервите в собствения капитал:				
- ИМС		(148)		(148)
Отсрочените данъци и ефекта от временните данъчни разлики са отчетени в отчета за доходите и в собствения капитал, както следва:				
	31 декември	Движение в	Движение в ОВД	31
	2015	СК		декември
				2016
Отсрочени данъчни пасиви:				
Преоценка на инвестиции	-			-
Амортизации на ИМС	1 199		(64)	1 135
Преоценка на ИМС	9 114	148	(68)	9 194
	10 313	148	(132)	10 329
Отсрочени данъчни активи:				
Обезценка на активи	(527)		(37)	(564)
Амортизация на ИМС	(313)		(24)	(337)
Начисления и провизии	(236)		(216)	(452)
	(1 076)	-	(277)	(1 353)
Отсрочени данъчни пасиви, нетно	9 237	148	(409)	8 976
	31 декември	Движение в	Движение в ОВД	31
	2016	СК		декември
				2017
Отсрочени данъчни пасиви:				
Амортизации на ИМС	1 135		(31)	1 104
Преоценка на ИМС	9 194	148	(390)	8 952
	10 329	148	(421)	10 056
Отсрочени данъчни активи:				
Обезценка на активи	(564)		(467)	(1031)
Амортизация на ИМС	(337)		(23)	(360)
Начисления и провизии	(452)		(200)	(652)
	(1 353)	-	(690)	(2 043)
Отсрочени данъчни пасиви, нетно	8 976	148	(1111)	8 013

Отсрочени данъчни активи се признават само в случаите, при които ще се реализира данъчен ефект чрез бъдеща печалба.

СИНЕРГОН ХОЛДИНГ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 г.

(във всички приложения сумите са посочени в хил. лева, ако не е упоменато друго)

22 Анализ на приходите от продажби на Групата по категории:

	2017 г.	2016 г.
Приходи от продажба на продукция	10 761	11 262
Приходи от продажба на стоки	242 092	225 623
Приходи от продажба на услуги	22 367	17 359
Приходи от наем	2 764	2 725
	277 984	256 969

Приходите от продажби на стоки по видове:	2017 г.	2016 г.
Горива	128 439	142 166
Строителни и отоплителни	84 582	68 409
Други	29 071	15 048
	242 092	225 623

Приходите от продажби на продукция за Групата по видове:	2017 г.	2016 г.
Мелничарска	4 125	4 743
Бетонни изделия	389	496
Мебели	1 191	494
Бои	5 005	5 457
Други	51	72
	10 761	11 262

Приходи от услуги, които Групата е предоставила:	2017 г.	2016 г.
Туризъм	12 143	13 022
Други	10 224	4 337
	22 367	17 359

Дейността на Групата се структурира в следните сегменти:

СИНЕРГОН ХОЛДИНГ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 Г.
 (във всички приложения сумите са посочени в хил. лева, ако не е упоменато друго)

23	Отчитане по сегменти 31 декември 2016 г.	Търговия и услуги	Химичес ка Промисл леност	Произво- дство на мебели	Туризм	Осветл телни тела	Строителни материали	Хран-вкусова промишле ност	Други	Общо за групата	
											Приходи
	Приходи от продажби	227 919	5 496	721	16 608	595	652	4 955	23	256 969	
	Оперативна печалба / (загуба)	57	-	8	(305)	-	-	-	2	(4 086)	
	Финансови приходи	(2 969)	(8)	(1)	(305)	(4)	(4)	(63)	(249)	2 445	
	Финансови разходи									(3 603)	
	Дял от загубата на асоциирани предприятия									(308)	
	Загуба преди данъци									(5 552)	
	(Разход) Икономия за/от данък									130	
	Загуба от продължаващи дейности									(5 422)	
	Загуба от преустановена дейност, нето от данъци									(10)	
	Загуба на групата, в т.ч.									(5 432)	
	Нетна загуба за собственици на предприятието- майка									(5 420)	
	Печалба (Загуба) за неконтролиращо участие									(12)	
	Активи на сегмента	224 297	10 935	3 046	101 362	6 376	8 210	7 059	12 951	374 238	
	Пасиви на сегмента	74 986	573	393	17 789	468	428	1 524	5 232	101 393	
	Други елементи на сегмента										
	Амортизация на ИМС	6 077	464	78	2 341	127	616	276	5	9 984	
	Изменение в справедливата стойност на инв. имоти	30	-	-	-	-	-	-	-	30	
	Загуба от обезценка	517	-	-	-	18	-	-	743	1 278	

СИНЕРГОН ХОЛДИНГ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 Г.

(във всички приложения сумите са посочени в хил. лева, ако не е упоменато друго)

23 Отчитане по сегменти (продължение)

31 декември 2017 г.	Търговия и услуги	Химичес ка Промисл леност	Произво- дство на мебели	Туризм	Освети телни тела	Строителни материали	Хран-вкусова промишле ност	Други	Общо за групата
Приходи от продажби	249 094	5 157	1 251	16 894	638	590	4 337	23	277 984
Оперативна печалба / (загуба)	22	1	5		-	-		1	(7 683)
Финансови приходи	(2 614)	(11)	(3)	(426)	-	(1)	(59)	(152)	(3 266)
Финансови разходи									
Дял от загубата на асоциирани предприятия									(365)
Загуба преди данъци									(11 285)
(Разход) Икономия за/от данък									1 111
Загуба от продължаващи дейности									(10 174)
Загуба от преустановена дейност, нето от данъци									(3)
Загуба на групата, в т.ч.									(10 177)
Нетна загуба за собственици на предприятието- майка									(8 870)
Печалба (Загуба) за неконтролиращо участие									(1 307)
Активи на сегмента	226 791	10 251	2 990	99 935	6 121	7 260	5 963	11 575	370 886
Пасиви на сегмента	83 383	500	238	18 146	470	420	1 603	2 665	107 425
Други елементи на сегмента									
Амортизация на ИМС	6 882	475	83	2 256	127	614	266	4	10 707
Изменение в справедливата стойност на инв. имоти	116	-	-	-	-	-	-	-	116
Загуба от обезценка	1 457	-	-	115	49	15	-	1 879	3 515

СИНЕРГОН ХОЛДИНГ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 г.

(във всички приложения сумите са посочени в хил. лева , ако не е упоменато друго)

24 Разходи за материали	2017 г.	2016 г.
Разходи за основни материали	(11 112)	(11 618)
Разходи за спомагателни материали	(1 086)	(832)
Разходи за горива и смазочни материали	(1 197)	(1 296)
Други разходи за материали	(244)	(171)
	(13 639)	(13 917)
25 Разходи за външни услуги	2017 г.	2016 г.
Разходи за реклама	(287)	(314)
Разходи за ремонт и поддръжка	(1 582)	(1 776)
Разходи за професионални услуги	(961)	(1 154)
Разходи за телекомуникационни услуги	(346)	(443)
Разходи за транспорт	(551)	(616)
Разходи за застраховки	(800)	(627)
Разходи за абонаменти и такси	(857)	(683)
Разходи за наеми	(466)	(427)
Разходи за охрана	(521)	(720)
Разходи за местни данъци и такси	(1 533)	(1 621)
Разходи по ЗЗЗВЗ	(1 072)	(1 259)
Разходи за достъп и пренос на електроенергия	(6 630)	-
Други разходи	(1 466)	(3 810)
	(17 072)	(13 450)
26 Разходи за персонала	2017 г.	2016 г.
Разходи за заплати на работници и служители	(20 788)	(17 788)
Разходи за социални, здравни осигуровки и други плащания за персонала	(3 993)	(3 414)
Разходи за заплати на управителните органи	(1 537)	(1 835)
	(26 318)	(23 037)
27 Други разходи/ приходи за дейността, нетно	2017 г.	2016 г.
Обезценка на активи	(3 515)	(1 278)
Командировки	(117)	(119)
Други данъци	(79)	(237)
Брак на активи	(63)	(134)
Разходи за провизии	(63)	(2)
Разходи от отписан терен	-	(2 474)
Други приходи / (разходи) нетно	(576)	(470)
	(4 413)	(4 714)

СИНЕРГОН ХОЛДИНГ АД**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 г.**

(във всички приложения сумите са посочени в хил. лева, ако не е упоменато друго)

28 Финансови приходи	2017 г.	2016 г.
Приходи от лихви	22	58
Печалба от промяна във валутните курсове	7	9
Положителни разлики от операции с финансови активи и инструменти	-	2 378
	29	2 445

29 Финансови разходи	2017 г.	2016 г.
Разходи за лихви	(2 388)	(2 872)
Загуба от промяна във валутните курсове	(230)	(50)
Други финансови разходи	(648)	(681)
	(3 266)	(3 603)

Разходите за лихви са от получени банкови заеми, лихви по лизингови договори и получени заеми от свързани лица.

30 Данъци	2017 г.	2016 г.
Текущ данък	44	234
Отсрочен данък	(1155)	(364)
	(1 111)	(130)

Данъчните власти могат по всяко време да извършат проверка на счетоводните регистри в рамките на 5 години след отчетния период, като е възможно да наложат допълнителни данъци и глоби. Ръководството на Групата не смята, че съществуват обстоятелства, които биха довели до съществени данъчни задължения съгласно посоченото по-горе естество. Дружествата от Групата ще пренасят реализираните данъчни загуби в следващи данъчни периоди съгласно данъчното законодателство.

Данъкът върху финансовия резултат преди данъци на Групата се различава от теоретичната сума, която би се получила при прилагането на приложимата данъчна ставка за Групата, както следва:

	2017 г.	2016 г.
Загуба преди данъци	(11 285)	(5 552)
Данък при данъчна ставка 10 % (2016 г.: 10 %)	(1 128)	(555)
Приход / разход, непризнати за данъчни цели, нетно	17	277
Непризнат ОДА от данъчна загуба	-	148
Разход за / (икономия от) данък	(1 111)	(130)

СИНЕРГОН ХОЛДИНГ АД**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 г.**

(във всички приложения сумите са посочени в хил. лева, ако не е упоменато друго)

31 Свързани лица**а) Акционери**

Предприятието със значително влияние върху Синергон холдинг АД е Омега БД Холдинг АД, което притежава 41.93% от капитала на Синергон Холдинг АД.

б) Консолидирани дъщерни предприятия**Държава на регистрация****Притежаван дял**

		31.12.2017 г.	31.12.2016 г.
Топливо АД	България	73.42%	73.42%
Петър Караминчев АД	България	98.38%	98.38%
Синергон Хотели АД	България	99.98%	99.98%
Лакпром АД	България	99.20%	99.20%
Шамот АД	България	93.63%	93.63%
Светлина АД	България	85.52%	85.52%
Слатина АД	България	95.41%	95.41%
Премиер Пл АД	България	99.38%	99.38%
Балканкерамик АД	България	99.97%	99.97%
Петромел 1 ООД	България	99.00%	99.00%
Синергон Транспорт ЕООД	България	100.00%	100.00%
Топливо Газ ЕООД	България	100.00%	100.00%
Ел Пи Газ ЕООД в ликвидация	България	100.00%	100.00%
Синергон Петролеум ООД	България	24.89%	-
Витал Газ ЕООД	България	100.00%	100.00%
Енерджи Делта ЕООД	България	100.00%	100.00%
София Експо ЕООД	България	100.00%	100.00%
Ритейл Инженеринг ООД	България	96.00%	96.00%
Пекин Топливо Трейдинг	Китай	-	100.00%
Синергон Енерджи ЕООД	България	100.00%	100.00%
Белчински минерални бани ЕООД	България	100.00%	100.00%
Премиер Плевен ЕООД	България	100.00%	100.00%
Синергон Петролеум ООД чрез Топливо АД	България	73.42%	73.42%
Интеритор Текстил АД чрез Петър Караминчев АД	България	94.29%	94.29%
Топливо 501 ООО Москва чрез Топливо АД	Русия	73.42%	73.42%
Европа Резорт ЕООД чрез Синергон Хотели АД	България	99.98%	-
Синергон Инс ЕООД чрез Синергон Енерджи ЕООД	България	100%	-

Придобивания, увеличение на капитала и продажби на акции и дялове на дъщерни дружества

През периода е направено увеличение на капиталите на: Синергон Петролеум ООД с 300 хил.лв и на Синергон Енерджи ЕООД с 250 хил.лв. Продадени са всички дялове в Топливо - Пекин ООД, Китай на стойност 95 хил. лева. Отчетена е обезценка на инвестициите в дъщерни, асоциирани и други предприятия в общ размер 5 842 х.лв, както следва: Премиер Пл АД 1 007 х.лв, Балканкерамик АД 1 367 х.лв, Синергон Транспорт ЕООД 931 х.лв, Синергон Петролеум ООД 675 х.лв, Енерджи делта ЕООД 1738 х.лв, Белчински Минерални бани ЕООД 104 х.лв, Хевея Ким АД 14 х.лв, Панайот Волов АД 5 х.лв и Елпром АД 1 х.лв.

СИНЕРГОН ХОЛДИНГ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 г.

(във всички приложения сумите са посочени в хил. лева, ако не е упоменато друго)

31 Свързани лица (продължение)

в) други свързани лица

Рама петролеум, Казахстан – 29.37 % непреко участие чрез Топливо АД, което притежава пряко 40 % дял.

Хевея Ким АД България – 34 %.

Следните сделки са сключени със свързани лица :

а) Вземания	2017 г.	2016 г.
Дългосрочни вземания		
Рама Петролеум Казахстан предоставен заем от Топливо АД	225	1 113
Краткосрочни вземания		
Рама Петролеум Казахстан - предоставен заем от Топливо АД	590	-
Рама Петролеум Казахстан търговски сделки с Топливо АД	-	81
	590	81
б) Задължения		
Дългосрочни задължения		
Омега Би Ди Холдинг АД получен заем Срокът за погасяване на заема е 31.12.2020 г.	855	2 755
Краткосрочни задължения		
Рама Петролеум Казахстан търговски сделки с Топливо АД	22	9

Вземанията и задълженията към свързани лица не са обезпечени.

Възнаграждения, и други краткосрочни доходи изплатени на управителните органи на Групата през годината, са както следва:

	2017 г.	2016 г.
Възнаграждения на управителните органи - разходи	1 537	1 835
Възнаграждения на управителните органи - задължение	143	112

Съставът на ключовия управленски персонал на Групата включва изпълнителен Директор и членове на Управителен и Надзорен съвет съвет на дружеството – майка. Допълнително към него са включени и изпълнителни директори, членове на Съвета на директорите и управители на дъщерните дружества от Групата.

СИНЕРГОН ХОЛДИНГ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 г.

(във всички приложения сумите са посочени в хил. лева, ако не е упоменато друго)

32 Финансови инструменти			
1) Структура на финансовите активи и пасиви	Финансови активи държани за продажба	Заеми и вземания	Общо
Към 31.12.2017 г.			
Финансови активи			
Търговски и други вземания		21 682	21 682
Пари и парични еквиваленти		6 664	6 664
Финансови активи	797		797
Общо	797	28 346	29 143
Към.31.12.2017 г.			
Финансови пасиви			
		Финансови задължения	Общо
Задължения за заеми и финансов лизинг		67 379	67 379
Търговски и други задължения		16 617	16 617
Общо		83 996	83 996
Към 31.12.2016 г.			
Финансови активи			
Търговски и други вземания		21 208	21 208
Пари и парични еквиваленти		9 058	9 058
Финансови активи	1 557		1 557
Общо	1 557	30 266	31 823
Към.31.12.2016г.			
Финансови пасиви			
		Финансови задължения	Общо
Задължения за заеми и финансов лизинг		64 301	64 301
Търговски и други задължения		12 915	12 915
Общо		77 216	77 216

2) Оценка по справедлива стойност

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба, на база позицията, предположенията и преценките на независими пазарни участници на основен или най-изгоден за даден актив или пасив пазар. За своите финансови активи и пасиви дружеството приема като основен пазар финансовите пазари в България – БФБ и търговските банки. В повечето случаи, особено по отношение на търговските вземания и задължения, кредитите и банковите депозити, то очаква да реализира тези финансови активи и пасиви или чрез тяхното цялостно обратно изплащане, или респективно - погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност.

(във всички приложения сумите са посочени в хил. лева, ако не е упоменато друго)

32 Финансови инструменти (продължение)

2) Оценка по справедлива стойност (продължение)

Също така голямата част от финансовите активи и пасиви са или краткосрочни по своята същност (банкови депозити, търговски вземания и задължения, краткосрочни заеми), или са отразени в счетоводния баланс по пазарна стойност (инвестиции в ценни книжа) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност.

При дългосрочните привлечени заеми приблизителната оценка на справедливата им стойност се изчислява чрез дисконтирането на техните бъдещи парични потоци. Обичайно заемите на дружеството са с променлив лихвен процент, който отразява пазарните равнища. Ръководството на Групата счита, че при съществуващите обстоятелства представените в счетоводния баланс оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

Справедливата стойност на финансовите инструменти, търгувани на активни пазари се базира на котираните пазарни цени към датата на счетоводния баланс. Пазарът се счита за активен ако цитираните цени са лесно и редовно предоставяни от борси, дилъри, брокери, индустриална група, услуга за ценообразуване или регулаторна агенция, и тези цени представляват действителна и редовно осъществявана пазарна операция на принципа на равнопоставеност и независимост на страните по договора. Цитираната пазарна цена, използвана за финансовите активи, държани от Групата е текуща цена на офертата. Тези инструменти според техниката им на оценяване са от ниво 1, като включва капиталови инвестиции в ДЦК, класифицирани като ценни книжа за търгуване или на разположение за продажба. Следващата таблица представя активите и пасивите на Групата, които са оценявани по справедлива стойност към 31 декември 2017 година.

Финансови активи	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо баланс
- Ценни книжа в оборотен портфейл за търгуване	5	-	-	5
Общо активи	5	-	-	5

СИНЕРГОН ХОЛДИНГ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 г.

(във всички приложения сумите са посочени в хил. лева, ако не е упоменато друго)

32 Финансови инструменти (продължение)

3) Фактори, определящи финансовия риск (продължение)

Дейността на Групата е изложена на редица финансови рискове: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна в справедливата стойност на финансовите инструменти в резултат на промени на лихвените проценти, риск от промяна на паричните потоци в резултат на промяна в пазарните лихвени нива и ценови риск), кредитен риск и ликвиден риск. Програмата на Групата за цялостно управление на риска е съсредоточена върху непредвидимостта на финансовите пазари и има за цел да намали евентуалните неблагоприятни ефекти върху финансовия резултат на Групата. Ръководството следи за цялостния риск и търси начини да неутрализира потенциалните им отрицателни ефекти върху финансовите показатели на Групата.

Управлението на риска се извършва под прякото ръководство на изпълнителния директор, като политиката му е одобрена от Управителния съвет. По този начин се определят, оценяват и хеджират финансовите рискове в тясно сътрудничество с оперативните звена на Групата. Управителния съвет приема принципите за цялостното управление на риска, както и политика, отнасяща се до специфични области като валутен риск, лихвен риск, кредитен риск, използване на деривативни и недеривативни финансови инструменти и инвестиране на излишъци от ликвидни средства.

(а) Валутен риск

31 декември 2017 г.	в BGN	в EUR	в USD	Общо
Финансови активи				
Търговски и други вземания	21 457		225	21 682
Парични средства	6 633	26	5	6 664
Финансови активи	44		753	797
Общо	28 134	26	983	29 143
Финансови пасиви				
Задължения за заеми и финансов лизинг	57 560	9 819		67 379
Търговски и други задължения	16 595		22	16 617
Общо	74 155	9 819	22	83 996
31 декември 2016 г.				
	в BGN	в EUR	в USD	Общо
Финансови активи				
Търговски и други вземания	20 095		1 113	21 208
Парични средства	8 044	33	981	9 058
Финансови активи	50		1 507	1 557
Общо	28 189	33	3 601	31 823
Финансови пасиви				
Задължения за заеми и финансов лизинг	50 221	14 080		64 301
Търговски и други задължения	12 906		9	12 915
Общо	63 127	14 080	9	77 216

СИНЕРГОН ХОЛДИНГ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 г.

(във всички приложения сумите са посочени в хил. лева, ако не е упоменато друго)

32 Финансови инструменти (продължение)
3) Фактори, определящи финансовия риск (продължение)

Групата извършва дейността си в Република България. Затова съществената част от приходите и разходите са деноминирани в местната валута български лев. Повечето от активите и пасивите на Групата са деноминирани в левове и евро, левът е фиксиран към еврото, според правилата на Валутния съвет. Групата е изложено на валутно-курсен риск основно при получаването на заеми, деноминирани във валута, различна от левове и евро. За минимизиране на валутния риск на чуждестраните дружества се държат къси експозиции на активи и пасиви. Експозициите се следят стриктно и се осигурява ефективно управление на риска. Заемите, които Групата е получило в чуждестранна валута са само във евро.

б) Лихвен риск

	Безлихвени	С плаващ лихвен %	С фиксиран лихвен %	Общо
31 декември 2017 г.				
Финансови активи				
Търговски и други вземания	21 457		225	21 682
Парични средства	6 664			6 664
Финансови активи	797			797
Общо	28 918		225	29 143

Финансови пасиви				
Задължения за заеми и финансов лизинг		66 524	855	67 379
Търговски и други задължения	16 617			16 617
Общо	16 617	66 524	855	83 996

	Безлихвени	С плаващ лихвен %	С фиксиран лихвен %	Общо
31 декември 2016 г.				
Финансови активи				
Търговски и други вземания	20 095		1 113	21 208
Парични средства	9 058			9 058
Финансови активи	1 557			1 557
Общо	30 710		1 113	31 823

Финансови пасиви				
Задължения за заеми и финансов лизинг		61 546	2 755	64 301
Търговски и други задължения	12 915			12 915
Общо	12 915	61 546	2 755	77 216

32 Финансови инструменти (продължение)

3) Фактори, определящи финансовия риск (продължение)

(в) Кредитен риск

Групата няма значима експозиция, свързана с кредитен риск. Групата е установила политики, подsigуряващи извършването на продажби на клиенти с подходяща кредитна история. Използването на кредитните лимити от клиенти на едро се контролира редовно. Значителна част от продажбите на клиенти на дребно се извършват в брой или по банков път в рамките на тримесечен срок, приемлив за Групата за събиране на вземанията.

	до 1 г.	1-5 г.	Без матуритет	Общо
31 декември 2017 г.				
Финансови активи				
Търговски и други вземания	21 682			21 682
Парични средства			6 664	6 664
Финансови активи			797	797
Общо	21 682	-	7 461	29 143

31 декември 2016 г.

Финансови активи				
Търговски и други вземания	21 208			21 208
Парични средства			9 058	9 058
Финансови активи			1 557	1 557
Общо	21 208	-	10 615	31 823

г) Ликвиден риск

Позициите на Групата свързани с ликвиден риск се следят стриктно и се контролират от ръководството на Групата. Управлението на ликвидния риск изисква поддържане на достатъчно количество парични средства и депозити за обслужване на дейността на Групата. Ръководството взема в пред вид прогнозите за осигуряване на ликвидни резерви (възстановени отпуснати заеми, неусвоени кредитни линии) на парични средства на база очакваните парични потоци. Информация за падежите на финансовите пасиви е оповестена в счетоводния баланс и приложение 18 за привлечените средства по банкови заеми и задължения по финансов лизинг.

Групата е изложено на ликвиден риск, така както всяко предприятие действащо в условия на световна икономическа криза. Затова проявява гъвкавост при обезпечаването на финансиране чрез продажба на инвестиции и събиране на заемите, отпуснати на свързани лица и договаряне на обратно банково финансиране.

Информацията в таблицата анализира финансовите пасиви на Групата според падежните дати на договорите.

(във всички приложения сумите са посочени в хил. лева, ако не е упоменато друго)

32 Финансови инструменти (продължение)

Фактори, определящи финансовия риск (продължение)

Ликвиден риск (продължение)

	до 1 година	От 1 до 2 години	От 2 до 5 години	Над 5 години
Към 31 декември 2017 г.				
Заеми и финансов лизинг	46 198	4 321	14 396	2 464
Търговски и други задължения	16 617			
Общо финансови пасиви	62 815	4 321	14 396	2 464
Към 31 декември 2016 г.				
Заеми и финансов лизинг	40 330	4 081	10 719	9 171
Търговски и други задължения	12 915			
Общо финансови пасиви	53 245	4 081	10 719	9 171

д) Ценови риск

Групата има балансови позиции изложени на ценови риск, тъй като държи ценни книжа в оборотен портфейл за търгуване и на разположение за продажба. Тези ценни книжа са борсово продаваеми и цената им се променя съобразно промяната на борсовата цена. Тези промени в борсовите цени оказват влияние на печалбата/загубата в отчета за всеобхватния доход.

33 Управление на капиталовия риск

Целите на ръководството на Групата във връзка с управление на капитала са: да осигури способността на дружеството да продължи дейността си като действащо предприятие, така, че да може да предоставя възвръщаемост на капитала на акционерите; да осигури добра рентабилност на акционерите, като определя адекватно цената на продуктите и услугите си, както и инвестиционните си проекти в съответствие с нивото на различните видове риск. Групата управлява структурата на капитала и извършва необходимите корекции в нея в съответствие с промените в икономическата обстановка и характеристиките на риска на съответните активи.

За да поддържа или коригира капиталовата структура, Групата се придържа към общоприетите за отрасъла норми на съотношение нетен дълг към капитал. Нетният дълг се изчислява като общ дълг минус парите и паричните еквиваленти. През периода стратегията на Групата е да поддържа съотношението дълг към капитал на такова ниво, което да гарантира достъп до финансиране на разумна цена.

Съотношението нетен дълг към капитал съответно е както следва:

Коефициент на задлъжнялост	2017 г.	2016 г.
Общ дълг (Счетоводен баланс и приложения)	107 425	101 393
Парични средства и парични еквиваленти	(6664)	(9 058)
Нетен дълг	100 761	92 335
Собствен капитал	263 461	272 845
Общо капитал	364 222	365 180
Коефициент на задлъжнялост	0.277	0.253

Задлъжнялостта на Групата към финансиращи предприятия през 2017 година незначително се увеличава. Това се дължи на увеличаване на привлечения капитал от банки за оборотни средства.

(във всички приложения сумите са посочени в хил. лева, ако не е упоменато друго)

34 Условни задължения и ангажименти**Съдебни дела**

Към 31 декември 2017 г. Групата има условни задължения свързани със съдебни дела и други ангажименти. Групата е начислила провизии, когато има условия за възникване на задължение за плащане. Когато такива условия не съществуват и се очаква благоприятен изход по тези съдебни спорове провизии не са начислени. Начислените провизии са в размер на 63 хил.лв.

Банкови гаранции и други задължения**Топливо АД**

Дружеството ползва лимит за издаване на банкови гаранции към Агенция Митници и трети лица. Общия размер на условни задължения към 31.12.2017 г. е 2849 х.лв.

Синергон Хотели АД

Солидарен длъжник по договор за банков кредит на Синергон Холдинг АД със задължение към края на 2017 г. 852 х.евро, срок за погасяване 15.05.2020 г.

Предоставени обезпечения:

- договорна ипотека на земя и сгради в полза на банка, обезпечаваща задълженията по банковите инвестиционни кредити на Дружеството в размер на 7200 х.лв, краен срок за погасяване 15.09.2024 г.;
- договорна ипотека на земя и сгради и договор за залог на движимото имущество в полза на банка, обезпечаващи банковия кредит на Синергон холдинг АД. Задължението по кредита към края на годината е 852 х.евро;

Синергон Петролеум ЕООД

Дружеството ползва лимит за издаване на банкови гаранции към Агенция Митници и трети лица. Общия размер на условните задължения към 31.12.2017г. е 6 000 х.лв.

Петър Караминчев АД

Дружеството ползва лимит за банкови гаранции от банки за издаване на банкови гаранции към Агенция Митници и трети лица. Общия размер на условните задължения към 31.12.2017 г. е 2 350 х.лв. Тя е обезпечена с активи на дружеството.

Поети задължения от дружеството:

- солидарен и ипотекарен длъжник по договори за банкови заеми на Синергон Енерджи ЕООД в размер на 2 800 хил.лв;
- поръчител по договори за банкови заеми и банкови гаранции на Топливо АД в размер на 3 720 хил.лв.

София Експо ЕООД

Дружеството има условни пасиви по отношение на предоставени активи като обезпечение по договора си за банков кредит. Задължението по заема е в размер 1770 х.евро.

Балканкерамик АД

Ипотекарен длъжник по банков заем на Синергон Хотели АД. Задължението по банковия заем в края на годината е 1728 х.лв.

Шамот АД

Ипотекарен длъжник по банков заем на Синергон Хотели АД. Задължението по банковия заем в края на годината е 1728 х.лв.

СИНЕРГОН ХОЛДИНГ АД
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2017 г.

(във всички приложения сумите са посочени в хил. лева, ако не е упоменато друго)

34 Условни задължения и ангажименти (продължение)

Синергон Холдинг АД

Дружеството е съдлъжник по получени от дъщерните дружества банкови заеми, издадени банкови гаранции, както и гарант пред банки, държавни институции и доставчици на следните дъщерни дружества:

Дружество	Период на падеж	Вид валута	Договорен размер		Гарантира -на сума остатък хил.левове
			оригинална валута- хил.	хил. левове	
Петромел 1 ООД	2018 г.	Лева	2 500	2 500	2500
Синергон Хотели АД	2019 г.	Лева	4 500	4 500	1 728
Синергон Петролеум ООД	2021 г.	Лева	7400	7400	3 251
Синергон Петролеум ООД	2018 г.	Лева	4 500	4 500	4 500
Синергон Петролеум ООД	2018 г.	Лева	4 000	4 000	4 000
Синергон Петролеум ООД	2018 г.	Лева	2 000	2 000	2 000
София Експо ЕООД	2023 г.	Евро	4 636	9 067	3 266
Топливо Газ ЕООД	2020 г.	лева	4 500	4 500	1 800
					23 045

35 Събития след края на отчетния период

Синергон Холдинг АД

Увеличен е капитала на Синергон Енерджи ЕООД – дъщерно дружество с 300 х.лв. Новите дялове от увеличението на капитала са записани изцяло от едноличния собственик Синергон Холдинг АД.

Увеличен е капитала на Топливо Газ ЕООД – дъщерно дружество с 300 х.лв. Новите дялове от увеличението на капитала са записани изцяло от едноличния собственик Синергон Холдинг АД.

Увеличен е капитала на Синергон Транспорт ЕООД – дъщерно дружество с 500 х.лв. Новите дялове от увеличението на капитала са записани изцяло от едноличния собственик Синергон Холдинг АД.

Увеличен е капитала на Синергон Петролеум ООД – дъщерно дружество от групата с 1536 х.лв. Новите дялове от увеличението на капитала са записани пропорционално на притежаваните дялове от съдружниците Синергон Холдинг АД 382 х.лв и Топливо АД 1154 х.лв.

Дружеството извърши частично предсрочно погасяване в размер на 690 х.лв по задължението си за заем към Райфайзенбанк.

Договорено е увеличение до 22 млн.лв на размера на отпуснатия заем на Топливо АД, останалите условия остават без промяна.

Сключен е договор за депозит със Синергон Хотели АД. Размер на депозита 15 млн.лв, лихвен процент 3,6, срок за погасяване 31.12.2020 г.

Сключен е анекс към договор за депозит със Синергон Енерджи ЕООД, с който се променя размера на депозита на 500 х.лв и срока за погасяване 31.12.2023 г.

Топливо АД

Дружеството е в процес на предоговаряне със Сосиете Женерал Експресбанк за удължаване срока на заема с една година.

Предоговорен е срока на заема получен от ОББ АД. Срока е удължен до 20.02.2019 г.

С Райфайзенбанк ЕАД е договорено удължаване на срока на получените заеми с една година.

Синергон Хотели АД

Продадени са всички дружествени дялове от капитала на Европа Ризорт ЕООД.

Синергон Петролеум ЕООД

Дружеството предсрочно погаси инвестиционен банков заем в размер на 3251 х.лв.